

Bemærkninger til forordningsforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning:

Formålet med ændringsforslaget er at modernisere og styrke miljølovgivningen, så denne er i bedre overensstemmelse med udviklingen indenfor affaldsområdet. Hvor den gældende lovgivning primært tager udgangspunkt i forureningsperspektivet ved affald, ønskes der med ændringsforslaget at lægge op til en større fokus på forebyggelse. Siden tilblivelsen af miljøforordningen i 1988, er der sket en omfattende udvikling i omfanget af og kendskabet til de miljømæssige forhold, som er knyttet til affald og dets håndtering. Ikke mindst har den betydning, som det internationale miljøsamarbejde har for reguleringen af affald ændret sig afgørende. Bæredygtighedsprincippet er bl.a. blevet konkretiseret som centralt ved stillingtagen til udformningen af affaldsregler. Der skal lægges vægt på hele det kredsløb, som stoffer og materialer gennemløber med henblik på at begrænse spild af ressourcer.

Ændringsforslaget er udarbejdet på baggrund af rapporten "Undersøgelse af Grønlands affaldslovgivning" (marts 2004), som er blevet til i samarbejde mellem Direktoratet for Miljø og Natur, Miljøstyrelsen i Danmark og KANUKOKA, De Grønlandske Kommuners Landsforening. Rapporten er udarbejdet af professor, dr. jur. & jur. dr. (h.c.) Ellen Margrethe Basse og lektor, ph.d., cand. jur. Birgitte Egelund Olsen. Rapporten bygger på erfaringer fra den danske affaldslovgivning, internationale aftaler og forpligtigelser samt erfaringer med den eksisterende grønlandske affaldslovgivning. Endvidere tager rapporten afsæt i "Udkast til affaldshandlingsplan for Grønland – august 2003", som beskriver de initiativer, som Direktoratet for Miljø og Natur ser som nødvendige i forhold til affaldshåndteringen inden for de kommende år, såfremt en acceptabel standard skal opnås.

2. Forslagets hovedpunkter:

Den gældende miljøforordning blev udarbejdet i 1988 med udgangspunkt i den danske miljøbeskyttelseslov fra 1974. Der har været foretaget mindre justeringer af miljøforordningen i 1993, 1996 og senest i 2004, hvor der bl.a. er skabt et tidssvarende og dynamisk regelgrundlag omkring reguleringen af særligt forurenende virksomheder, ligesom det var sigtet med den sidste ændring at skabe mulighed for salg af fadøl i Grønland.

De tidligere ændringer har primært haft til formål at rette op på akut opståede problemstillinger. Det foreslåede ændringsforslag skal ligeledes ses i dette lys, men

samtidig tager ændringsforslaget udgangspunkt i den internationale udvikling indenfor miljøområdet.

Med dette ændringsforslag er der lagt op til en ny måde at tænke affald på, hvor forebyggelse vil indgå som et nyt element. I moderne affaldsregulering er der tale om et dobbelt perspektiv på affald, hvor dels de ressourcemæssige aspekter ved affald og dels de forureningsmæssige aspekter indgår. Der er igennem de seneste år internationalt, herunder i EU, stadig mere fokus på de muligheder, der er for at reducere affaldsmængderne gennem genanvendelse og genvinding af affaldsprodukter, hvor der er tale om velegnede, sekundære råstoffer. Ligeledes tænkes der i affaldsminimering. I den gældende landstingsforordning om beskyttelse af miljøet og de på affaldsområdet udstedte bekendtgørelser er det alene forureningsperspektivet, der er i fokus. Med forslaget indarbejdes ressourceperspektivet som supplerende perspektiv på affaldsreguleringen i Grønland.

Overordnede betragtninger i forbindelse med de miljøforbedrende tiltag

Der er i forslaget lagt vægt på en række miljøretlige principper, som indgår i den internationale regulering af affald, og som tager udgangspunkt i tanker om genanvendelse, kildesortering, affaldsminimering samt princippet om renere teknologi. Det er hensigten med ændringsforslaget, at forurening og forureningsbegrænsning skal vurderes ud fra en livscyklus tankegang. Produkter skal underkastes en miljømæssig vurdering omfattende alle led i cyklen fra produktion til bortskaffelse. Det skal sikres, at produktet har den længst mulige levetid, i videst muligt omfang lader sig genanvende og ved bortskaffelse ikke giver anledning til forurening eller miljøbelastning. Ændringsforslaget bygger ligeledes på kildeprincippet og dermed skal en begrænsning af affaldsmængderne sikres ved kilden, hvilket vil sige det sted hvor affaldet bliver til som led i en produktion, et forbrug eller lignende. I de enkelte behandlingsprocesser, og i den samlede samfundsmæssige omsætning af stoffer, materialer og produkter, bør der sættes ind så tidligt i processen som muligt ved at søge at minimere energi- og råvareforbruget og dermed begrænse den stof- og materialemængde, som samlet tilføres miljøet som affald. Endvidere ligger substitutionsprincippet til grund for forslaget. Dette princip vedrører muligheden for at vælge mindre affaldsfrembringende eller mindre skadelige råstoffer som alternativer til foreslåede eller allerede anvendte stoffer eller produkter. Grundideen bag princippet er, at de råstoffer eller produkter, som er mindre skadelige for mennesker og miljø bør vælges frem for de mere skadelige, hvis de stort set har den samme nytteværdi. Endelig indgår BAT-princippet (Best Available Techniques) i ændringsforslaget, hvor der i flere af bestemmelserne lægges vægt på, at den bedste tilgængelige teknologi anvendes. Begrebet skal tolkes bredt, og den bedste tilgængelige teknologi vurderes ud fra såvel teknologisk formåen som ud fra hensynet til miljøbeskyttelse og samfundsøkonomiske forhold. BAT-princippet har betydning for de krav der stilles til et anlægs konstruktion, bygning, vedligeholdelse, drift og nedlukning.

Disse nye principper inden for affaldslovgivningen hviler på en betragtning om, at forebyggelse er mere effektivt end efterfølgende bekæmpelse af skadevirkninger og retablering af beskadiget miljø.

Overordnede betragtninger om affald

I forhold til affaldsreguleringen er der ikke foretaget ændringer af miljøforordningen siden landstingsforordningens tilblivelse i 1988. I den gældende miljøforordning spiller affald kun en mindre rolle. Affaldsområdet er primært reguleret i § 7, stk. 1, nr. 4, i den gældende miljøforordning. I medfør af bestemmelsen kan Landsstyret fastsætte regler, herunder regler om afholdelse af udgifter og sikkerhedsstillelse for udgifter, vedrørende bortskaffelse af affald, herunder olie- og kemikalieaffald. Det er bl.a. med hjemmel i denne bestemmelse, at såvel Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 28 af 17. september 1993 om bortskaffelse af affald som Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 29 af 17. september 1993 om olie- og kemikalieaffald, er udfærdiget.

Affald og affaldsrelaterede problemstillinger spiller en stadig større rolle i samfundet, hvorfor der er brug for en mere detaljeret og omfattende regulering af området. På baggrund heraf foreslås det at indsætte et selvstændigt kapitel om affald og affaldsbortskaffelse i miljøforordningen.

En helhedsorienteret og forebyggende miljøpolitik stiller krav om nye styringsmidler til supplerende af de styringsmidler, som findes i den gældende miljøforordning. Affaldsplanlægning og affaldskortlægning er nye elementer i ændringsforslaget. Forslaget stiller krav om, at den enkelte kommune skal redegøre for affaldsstrømme og sammensætning af affaldet, ligesom der skal redegøres for den eksisterende affaldshåndtering og den fremtidige affaldshåndtering, herunder nye anlæg. Dette for at sikre, at affaldshåndteringen sker mest hensigtsmæssigt både ud fra miljømæssige og samfundsøkonomiske hensyn. Ændringsforslaget skal endvidere ses på baggrund af et mere konkret ønske om i højere grad at bringe lovgivningen i overensstemmelse med affaldshåndtering i kommunerne, sådan som den finder sted i praksis. Der er således ikke i den nuværende lovgivning hjemmel til at stille krav om kildesortering, ligesom der ikke er hjemmel til at stille krav om sortering af affald i fraktionerne brændbart og ikke-brændbart affald. I dag er der etableret forbrændingsanlæg samt modtagestationer i alle større byer, hvilket nødvendiggør en øget sortering, såfremt disse anlæg skal fungere effektivt og efter hensigten. Herudover indeholder ændringsforslaget en række ændringer, der skal rette op på uregulerede områder, som skaber problemer i dagligdagen. Flere kommuner har peget på, at efterladte skibe, både, biler og snescootere i stigende omfang udgør et problem. Med ændringsforslaget lægges der op til, at kommunerne tillægges kompetence til at afgøre, om en henstillet genstand er at betragte som affald og der gives retningslinier for fremlysning og bortskaffelse af disse. Ligeledes er der behov for en hjemmel til at regulere affaldshåndteringen uden for by- og bygdezonen i takt med at der opføres flere hytter og sommerhuse.

Overordnede betragtninger om miljøomkostninger

Forslaget indebærer et ændret syn på miljøomkostninger. I forslaget lægges vægt på, at miljøomkostninger i højere grad skal indregnes i de almindelige anlægs- og driftsomkostninger. Der er allerede i den gældende miljøforordning mulighed for at fastsætte regler om adgang til at opkræve gebyrer, jf. § 8, stk. 2. Denne bestemmelse

har der vist sig et behov for at få præciseret, hvorfor ændringsforslaget indeholder forslag til ny bestemmelse, § 35d, jf. ændringsforslagets nr. 10. Med forslaget § 35d, stk. 1, gives hjemmel til, at kommunerne kan opkræve gebyrer til indsamling af affald, men også til finansiering af drift, administration og planlægning, indsamling og registrering af oplysninger om affaldsmængder og -kategorier samt til etablering og drift af modtagestationer, forbrændingsanlæg og andre anlæg til genanvendelse, forbrænding eller bortskaffelse af affald.

Det følger af forslaget, at beregning af miljøomkostninger generelt skal baseres på de negative miljøkonsekvenser, som produktionen eller produkterne forventes at påføre omgivelserne.

Således lægger forslaget op til, at der i fremtiden i miljøgodkendelser skal sættes vilkår om nedlukning og efterbehandling for anlæg til deponering af affald. Forslaget følger forurenere-betaler-princippet og skal sikre, at Landsstyret ikke i fremtiden vil komme til at betale omkostninger forbundet med nedlukning og efterbehandling af denne type virksomhed.

Overordnede betragtninger om internationale forpligtigelser

Ændringsforslaget skal endvidere ses på baggrund af Grønlands internationale forpligtigelser. Baselkonventionen er ratificeret i 1994 af Danmark uden forbehold for Grønland. Grønland er dermed omfattet af Baselkonventionen, der omhandler import og eksport af miljøfarligt affald. Der er således foreslået en § 35f, der skal medvirke til at implementere bestemmelserne som følger af Baselkonventionen i grønlandsk ret. Der er senere foretaget en ændring af Baselkonventionen om grænseoverskridende transport af affald, som Landsstyret har tiltrådt den 7. januar 1998. Grønland har derimod endnu ikke taget stilling, om protokollen under Baselkonventionen om erstatning og ansvar for skader, der opstår i forbindelse med grænseoverskridende transport af farligt affald, skal tiltrædes med virkning for Grønland.

Grønland sender i dag en del farligt affald til Danmark. På sigt kan det ligeledes blive aktuelt at sende farligt affald til andre lande. Forslaget lægger derfor op til, at de affaldstermer og -kategorier som anvendes internationalt, indarbejdes i den grønlandske lovgivning. Dette for at undgå, at der i konkrete situationer opstår tvivl om disse begreber og deres anvendelse på grund af en manglende harmonisering mellem Grønland og den øvrige verden. Ændringsforslagets § 35a, stk. 2, vedrører dette forhold

Ligeledes er der under udarbejdelsen af forslaget søgt inspiration i Århuskonventionen. Konventionen er tiltrådt af Danmark med forbehold for Grønland. Konventionen fastsætter retningslinier for offentlighedens adgang til miljøoplysninger, til at deltage i miljøbeslutninger og adgang til at klage over og få prøvet en sådan klage ved domstolene. Konventionen indeholder hvad der bedst beskrives som en "aktiv oplysningspligt" for myndighederne i forhold til miljøspørgsmål, og spørgsmål der i bred forstand relaterer sig hertil. Konventionen fastslår, at myndighederne har pligt til at indsamle aktuelle miljøoplysninger og til

aktivt at arbejde for, at oplysningerne bliver lettere tilgængelige for offentligheden, eksempelvis via elektroniske databaser over miljølovgivningen, miljørapporter, kommuneplaner og affaldsplaner. Myndighederne skal aktivt informere borgerne om, at disse informationer er tilgængelige.

Århuskonventionen lægger også op til, at miljøorganisationer skal have mulighed for at optræde som klager i det administrative klagesystem såvel som ved domstolene. Det foreslås derfor, at konventionens anbefalinger indarbejdes i landstingsforordning om beskyttelse af miljøet. Kredsen af de klageberettigede foreslås udvidet med et nyt § 41, nr. 4, omfattende foreninger og organisationer, der har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Ændringsforslaget lægger i højere grad end tidligere op til en forebyggende indsats på affaldsområdet. Forebyggelse er mere effektivt end efterfølgende bekæmpelse af skadevirkninger og retablering af beskadiget miljø. Samfundsøkonomisk er det billigere at forebygge end senere at skulle rette op på skadevirkningerne som følge af uforsvarlig håndtering. Idet den gældende miljøforordning er udformet som en rammelovgivning, består flertallet af ændringerne i forslaget primært i indføjelser af hjemler til en nærmere regelfastsættelse i en bekendtgørelse. Ved udarbejdelse af bekendtgørelser vil de økonomiske samt administrative konsekvenser blive kortlagt gennem en høringsrunde, hvor alle parter, som ændringerne vedrører, vil blive hørt. Såfremt det herefter skulle vise sig, at en bekendtgørelse på et område giver anledning til merudgifter, vil disse merudgifter indgå i Landsstyrets almindelige økonomiske prioritering. Ligeledes skal initiativer med økonomiske konsekvenser for kommunerne tages op til forhandling mellem Grønlands Hjemmestyre og KANUKOKA i bloktilskudssammenhæng.

Der blev i 2005 udarbejdet et notat, der nærmere beskriver de økonomiske forudsætninger for og konsekvenser af det foreliggende forslag til landstingsforordning om ændring af landstingsforordning om beskyttelse af miljøet. Notatet "Økonomisk analyse af affaldsområdet i Grønland" (maj 2005), er udarbejdet af rådgivende ingeniørvirksomhed Carl Bro på anmodning fra blandt andet Økonomidirektoratet.

Analysen af de økonomiske konsekvenser af ændringsforslaget er udarbejdet før der var truffet beslutning om en ny kommunal struktur. Samarbejder i fire storkommuner ventes dog ikke afgørende at ændre de økonomiske konsekvenser af forslaget, da der stadig er behov for en lokal affaldshåndtering og -bortskaffelse.

Forudsætningen der ligger til grund for den økonomiske analyse er, at alle de foreslåede initiativer vedtages og iværksættes i løbet af de kommende 10 år. De økonomiske konsekvenser af forslaget beregnes dermed som de højest mulige.

Den økonomiske analyse bygger på en detaljeret gennemgang af hver af de 11 initiativer som ændringsforslaget indeholder. En efter en gennemgås initiativerne, deres formål, beskrivelse og forudsætning samt de økonomiske konsekvenser

initiativet ventes at få. De økonomiske konsekvenser er opgjort dels for det offentlige (Hjemmestyret og kommunerne under et) og det private (det grønlandske erhvervsliv og borgerne).

Med analysen introduceres tre væsentlige sondringer. For det første sondres der indledningsvis imellem de omkostninger, som kan forventes som en direkte konsekvens af ændringsforslaget og de omkostninger, som følger af nærmere regelfastsættelse på bekendtgørelsesniveau. Hermed bliver analysens tidsperspektiv interessant, da nogle af omkostningerne følger umiddelbart af forslagets vedtagelse mens andre først får økonomiske konsekvenser for det grønlandske samfund når bekendtgørelserne udarbejdes. I analysen opereres der med en implementeringsperiode på 10 år, men det bemærkes indledningsvis, at det kan være en fordel, økonomisk og administrativt, at operere med en lidt længere tidshorisont. For det andet sondres der i analysen imellem økonomiske konsekvenser for Hjemmestyret og kommunerne under et og for det grønlandske erhvervsliv og borgere under et. De økonomiske konsekvenser opgøres desuden efter parametrene investeringer, driftsomkostninger og administrative omkostninger.

Analysens resultater fremstilles i et par overskuelige bilag, hvor de forventede konsekvenser af hvert initiativ kan isoleres for eksempelvis det offentlige, og hvor man kan se konsekvenserne af initiativet nu såvel som en tiårig periode frem.

Analysen indeholder forslag til finansiering af de initiativer, der følger af den foreslåede miljøforordning. Som udgangspunkt kan affaldsordninger finansieres gennem gebyrer, skatter, grønne afgifter eller andre målrettede opkrævninger og via producentansvarsordninger, hvor vareproducenterne får overladt ansvaret og finansieringen af varenes affaldsbortskaffelse. Endelig kan finansieringen ske i form af egenbetaling fra erhvervsliv og private, eksempelvis ved bortskaffelse af biler eller ved påbud om miljøundersøgelser hos en virksomhed.

Med analysen er der udarbejdet et solidt grundlag for at vurdere de økonomiske og administrative konsekvenser af forslaget for såvel det offentlige som for erhvervslivet. En opsummering af konsekvenserne for det offentlige følger her.

De initiativer, der har økonomiske konsekvenser for Hjemmestyret og kommunerne under et, er initiativet til begrænsning af forureningen i offentlig virksomhed, rådgivning og vejledning af kommunerne i forhold til hele affaldsområdet, etablering af kildesortering i kommunerne, kursusvirksomhed for ledere og personale på affaldsanlæg, nedlukning af dumpe, der ikke længere benyttes, sikkerhedsstillelse for fremtidig miljøsikring af lossepladser, styrkelse af affaldshåndteringen i kommunerne og udarbejdelse af fireårig, national affaldshandlingsplan.

Initiativet til begrænsning af forureningen i offentlige virksomheder følger af forslagets § 4a. I analysen af de økonomiske konsekvenser præsenteres der en række konkrete initiativer, der skal minimere mængden af affald der produceres, forbedre affaldssorteringen, reducere mængden af affald der går til deponi, samt initiativer til fremme af grønne indkøb i Hjemmestyret og kommunerne. De konkrete initiativer er kampagner rettet imod særlige brancher, en direkte indsats overfor udvalgte, større

enkeltvirksomheder og afholdelse af foredrag og seminarer. De samlede omkostninger udgør kr. 350.000 til drift og kr. 250.000 til administration om året.

Der er i analysen taget højde for, at der ud over de initiativer, som fremgår af selve forslaget, også vil være behov for at afsætte midler til informationstiltag i forhold til borgerne og erhvervslivet samt de offentlige myndigheder. Ligeledes bør der etableres udvidede muligheder for rådgivning af kommunerne. Disse tiltag vurderes at være nødvendige for en tilfredsstillende implementering af de nye tiltag, da forslaget er meget omfattende og pålægger såvel borgere, virksomheder som kommunerne en række nye forpligtigelser.

Det vurderes, at der bliver behov for en øget rådgivning og vejledning af de grønlandske kommuner omkring især affaldsområdet. Forslaget indeholder initiativer til udarbejdelse af kommunale affaldsplaner og affaldsregulativer, til bedre sortering af affald og bedre drift af forbrændingsanlæg og større omsorg ved nedlukning og efterbehandling af gamle lossepladser. Det foreslås, at der ansættes en ½ medarbejder i Direktoratet for Miljø og Natur til at varetage disse vejledningsopgaver. De samlede omkostninger udgør kr. 50.000 til drift og kr. 250.000 til administration om året.

Etablering af kildesorteringsordninger er påbegyndt i en række større kommuner med modtagestationer med videre. Det forudsættes, at der som minimum sker sortering i fraktionerne farligt affald, elektronikaffald og køle/frysemøbler.

Udregningen af omkostningerne ved kildesortering er opdelt i omkostninger for de store byer, hvor man har iværksat sorteringsordninger, for de små og mellemstore byer og for bygderne. Omkostningerne til drift samt investeringernes størrelse afhænger af indbyggergrundlaget samt det eksisterende anlægs beskaffenhed. Man understreger, at de økonomiske konsekvenser af indførelse af kildesortering i kommunerne bygger på erfaringstal fra projekter her i landet såvel som i Danmark, men at tallene er behæftet med en vis usikkerhed.

Med de forudsætninger, der præsenteres i analysen, vurderes det, at etablering af kildesortering i de store byer vil udgøre kr. 82.500 til investering og kr. 660.000 til drift, i de små og mellemstore byer kr. 500.000 til investeringer og fra kr. 200.000 nu til driftsomkostninger på kr. 1.900.000 når systemet er fuldt udbygget om 10 år. For bygderne forventes udgifterne at udgøre kr. 60.000 årligt til investeringer og fra kr. 30.000 til drift i henhold til den plan for etablering af anlæg der præsenteres. Når systemet om 10 år er fuldt udbygget, ventes de samlede driftsudgifter at udgøre kr. 270.000 årligt.

Efter forslagets § 7, stk. 1, nr. 17, kan Landsstyret fastsætte regler om udarbejdelse og offentliggørelse af grønne regnskaber. Bestemmelsen er indarbejdet i forslaget for at skabe mulighed for implementering af grønne regnskaber i overensstemmelse med Landstingets beslutning på forårssamlingen 2006 (FM 2006/42 og 56).

Den økonomiske analyse er udarbejdet i 2005 og indeholder således ikke en opgørelse over de økonomiske konsekvenser af implementeringen af grønne

regnskaber. Men med udgangspunkt i et projekt gennemført herhjemme og erfaringstal fra Danmark, er det her anskueliggjort hvad de økonomiske konsekvenser af de grønne regnskaber ventes at blive for hjemmestyret og kommunerne under et.

Direktoratet for Miljø og Natur skal udarbejde en bekendtgørelse om grønne regnskaber samt vejledning i udarbejdelse og anvendelse af grønne regnskaber. Udgifter i forbindelse med disse opgaver forventes afholdt indenfor det nuværende budget. Men man må forvente et øget behov for vejledning og rådgivning af kommunerne i forhold til udarbejdelse af grønne regnskaber. Det foreslås, at der afholdes to årlige seminarer om grønne regnskaber og miljøledelse. Den årlige driftsomkostning ventes at være kr. 200.000.

Kommunerne pålægges en række nye opgaver med indførelse af grønne regnskaber. Kommunerne skal forestå indsamling af information om forbrug af ressourcer fra kommunens institutioner og offentlige bygninger, herunder sportsanlæg, biblioteker og kulturhuse. De indsamlede data danner grundlag for kommunens grønne regnskab, der er både et redskab til overvågning og styring af kommunens miljøforbedrende indsats og et redskab til at starte en miljødialog med kommunens borgere.

Et grønt regnskab for en kommune, en nettostyret virksomhed eller lignende ventes at tage i gennemsnit 250 timer, svarende til den tid det tager at udarbejde grønne regnskaber for to virksomheder. Der kan på sigt vise sig et behov for forbedring af måleudstyr og løbende energivedligehold. Men de første grønne regnskaber for Sisimiut og Qaqortoq kommuner viser også et stort potentiale for økonomiske besparelser hvis man målrettet søger at begrænse forbruget af eksempelvis el, vand og varme. For den enkelte kommune eller nettostyrede virksomhed ventes de grønne regnskaber at være udgiftsneutrale eller at bidrage med nettobesparelser efter 3-5 år.

Generelt forventes det, at de udgifter der er forbundet med udarbejdelse af de grønne regnskaber, tjener sig ind igen som følge af direkte besparelser.

I henhold til forslaget § 7, stk. 4, kan Landsstyret fastsætte regler om uddannelse af ledere og driftspersonale med virke ved forurenende anlæg. I analysen af de økonomiske konsekvenser beregnes uddannelse af driftsledere for forbrændingsanlæg og dumpe samt uddannelse af medarbejdere ved modtagestationer. Den enkelte medarbejder skal tilbydes et kursus målrettet personens funktion og daglige opgaver. Med udgangspunkt i de udgifter til kursusvirksomhed man allerede kender vurderes forslaget samlet at koste kr. 530.000 til drift og kr. 100.000 til administration årligt.

Forslagets § 23, stk. 6, omhandler nedlukning af dumpe, hvor der ikke længere modtages affald. Det bemærkes, at konkrete retningslinier for nedlukning og efterbehandling endnu ikke er formuleret og at kalkulen over de økonomiske konsekvenser af nedlukningen derfor er behæftet med en vis usikkerhed. I analysen er det forudsat, at cirka 25 dumpe rundt om i Grønland skal nedlukkes, og at en dump nedlukkes årligt. Arbejdet omfatter fjernelse af forurenende affald, sortering

og neddeling af jernskrot og byggeaffald, frasortering af brændbart affald og endelig overdækning med løs jord og etablering af omfangsdræn efter behov. Hermed kan man mindske mængden af udsivende forurening til det lokale by- og bygdenære. Den gennemsnitlige pris for nedlukning af en dump vurderes at andrage kr. 500.000.

For alle nye ophugningsanlæg og lossepladser kan der stilles krav om en økonomisk sikkerhed, der gør, at nødvendig oprydning, miljømæssig korrekt nedlukning og efterbehandling kan gennemføres, jf. forslaget § 23, stk. 7.

For kapitel 5-virksomheder, der vedrører anlæg til deponering af affald, stilles i fremtiden vilkår om nedlukning og efterbehandling, jf. ændringsforslagets § 23, stk. 6-8. Denne type virksomhed vil altså i højere grad end i dag få udgifter i forbindelse med oprydning ved ophør. Hvad dette medfører af økonomiske konsekvenser afhænger af virksomhedens type og omfang. Endvidere kan Landsstyret fastsætte regler om sikkerhedsstillelse for kapitel 5-virksomheder, der vedrører anlæg til deponering af affald. Sikkerhedsstillelse vil kræve en relativt stor egenkapital ved opstart af virksomheden eller ved en eventuel udvidelse. Hvor stort et beløb der kræves i sikkerhedsstillelse, afhænger af typen af de enkelte fraktioner virksomheden deponerer og af virksomhedens omfang. Da der alene er tale om virksomheder, der vedrører anlæg til deponering af affald og som kræver en kapitel 5-tilladelse, vil virksomheden samt andre institutioner med en væsentlig interesse heri blive hørt i forbindelse med vilkår om sikkerhedsstillelse.

Sikkerhedsstillelsen for lossepladser skal sikre, at der er midler til at imødegå uforudsete hændelser på pladsen, nedlukning og udgifter til miljøovervågning m.v. efter endt nedlukning. Det samlede omfang af sikkerhedsstillelsen er beregnet på baggrund af de omkostningsniveauer og sandsynligheder for uheld, som blev beregnet i forbindelse med Miljøstyrelsens baggrundsarbejde for beregning af sikkerhedsstillelse for danske lossepladser, dog tilpasset grønlandske forhold.

Det samlede krav til sikkerhedsstillelse for en losseplads vurderes at være kr. 1.860.000. Om denne skal betales som kontant indskud i en puljeordning, som bankgaranti eller ved en tvungen forsikring er endnu uafklaret. Der vil kunne stilles krav om sikkerhedsstillelse ved etablering af en ny losseplads hvert andet år og økonomiske konsekvenser af initiativet vurderes dermed at andrage kr. 930.000 årligt.

Af § 35c, stk. 2 og 4, følger at kommunerne skal foretage en affaldsplanlægning og -kortlægning, som samles i en kommunal affaldsplan. Ved udregning af de økonomiske konsekvenser er det forudsat, at der udarbejdes en skabelon for udarbejdelse og indhold af affaldsregulativ og affaldsplan første gang arbejdet iværksættes. En affaldsplan udarbejdes hvert fjerde år, og den gennemsnitlige omkostning til ekstern konsulentbistand ventes at udgøre kr. 225.000 for hver af de nye storkommuner.

Kommunerne kan i den kommende 10 års periode forvente at skulle styrke deres indsats på affaldsområdet, både i form af myndighedsopgaver, vejledning og bistand til offentlige/private virksomheder samt ved implementering af nye krav og

ordninger i kommunerne. Der forudsættes at være et behov for tilførelse af ressourcer til de fire nye kommuner svarende til 2-3 medarbejdere til videreudvikling af affaldssystemet, opdatering af regulativer m.v. Den samlede udgift ventes at udgøre kr. 4.500.000 per år.

Indholdet af det kommunale affaldsgebyr bliver udspecificeret i ændringsforslaget således, at det fremstår klart, hvilke udgifter den enkelte kommune kan få dækket gennem gebyropkrævning. Det vurderes, at kommunerne i højere grad end tidligere antaget ikke blot kan få dækket omkostninger til selve indsamlingsordningen, men også få dækket omkostningerne til drift, administration og etablering af anlæg. Dette betyder, at kommunerne i højere grad vil kunne få dækket de reelle omkostninger forbundet med affaldshåndtering og affaldsbortskaffelse. Ligeledes vil affaldsgebyret kunne dække nogle af de nye omkostninger, som kommunerne påføres i forhold til nedlukning og efterbehandling af anlæg og i form af en ekstra byrde ved indsamling og registrering af oplysninger.

Det foreslås, at Landsstyret skal udarbejde en affaldshandlingsplan hvert fjerde år, jf. ændringsforslagets § 36b. Den tidsplan, der lægger til grund for den økonomiske konsekvensanalyse, er blevet forrykket med deraf følgende usikkerhed for de foretagne beregninger. Direktoratet for Miljø og Natur forventer, at den første affaldshandlingsplan er klar så kommunerne kan påbegynde kortlægnings- og planlægningsarbejder indenfor rammerne af denne i 2009.

Arbejdet med den nationale affaldshandlingsplan forventedes at koste kr. 6.250 i investeringer (trykning), kr. 87.500 i driftsomkostninger (ekstern konsulentbistand) og kr. 31.250 til administration (3 arbejdsmåneder i Direktoratet for Miljø og Natur for hver affaldshandlingsplan der udarbejdes). Omkostningerne forekommer hvert fjerde år, svarende til en udgift på kr. 500.000. De gennemsnitlige årlige omkostninger bliver derfor kr. 125.000.

Samlede økonomiske konsekvenser for det offentlige såfremt alle tiltag implementeres:

Aktivitet	Årlige omkostninger	
	Til anlæg/investering	Til drift og administration
Begrænsning af forurening	0	600
Rådgivning af kommunerne	0	300
Kildesortering, store kommuner	82,5	660
Kildesortering, små og mellemstore kommuner	500	1.900*
Kildesortering, bygder	60	270*
Kursusvirksomhed	0	630

Grønne regnskaber	0	200
Nedlukning af dumpe	500	0
Kommunale affaldsplaner	0	225
Kommunal administration	0	4.500
National affaldshandlingsplan	6,25	118,75
I alt	1.148,75	9.403,75

Alle beløb er angivet i kr. 1.000. * angiver den totale driftsudgift ved et fuldt udbygget system.

I analysen beskrives de økonomiske konsekvenser af det samlede forslag hen over en 10-årig periode. Forudsætningen var, at arbejdet med de første initiativer kunne igangsættes allerede i 2006, og dermed er analysens resultater behæftet med en mindre usikkerhed. De samlede økonomiske konsekvenser af forslaget vurderes at antage mellem kr. 7.040.000 og kr. 13.165.000 årligt. Det fremgår af oversigten, at de økonomiske konsekvenser for det grønlandske samfund er størst i år 8 efter iværksættelsen af initiativerne i den foreliggende tidsplan.

Afslutningsvis opgøres de samlede økonomiske konsekvenser fordelt på anlægsomkostninger henholdsvis drifts- og administrationsomkostninger ved implementering af de samlede forslag over en 10-årig periode.

Forslag til ændring af landstingsforordning om beskyttelse af miljøet indebærer et ændret syn på miljøomkostninger. Med udgangspunkt i princippet om, at forurenere betaler, lægges der op til at en betydelig andel af udgifterne ved ændringsforslaget finansieres via gebyrer. Hvor

omkostningerne til eksempelvis miljømæssig forsvarlig efterbehandling og bortskaffelse af affald finansieres med gebyrer, skabes en gennemskuelig sammenhæng imellem omkostningerne ved bortskaffelse og affaldsproducentens økonomi. Gebyrer kan forventes at have en vis adfærdsregulerende effekt og på sigt at nedsætte affaldsmængden.

Ændringsforslagets nr. 10, § 35a, stk. 3, omhandler oplysningspligt i forhold til affaldsadministrationen. Bestemmelsen vurderes at have konsekvenser for henholdsvis kommunerne, private, virksomheder og Landsstyret. Landsstyret får med denne bestemmelse mulighed for at afkræve virksomhederne oplysninger, der er af væsentlig betydning for affaldsadministrationen. Dette betyder, at virksomhederne kan blive bedt om at opgive oplysninger om eksempelvis affaldsstrømme og affaldsmængder som affaldsmyndighederne finder det nødvendigt at indhente for at kunne udarbejde en affaldsplan samt evaluere resultaterne i forhold til de angivne mål. Bestemmelsen vil ligeledes kunne anvendes i forhold til eksempelvis de kommunale affaldsanlæg. Det er vanskeligt præcist at anslå de økonomiske konsekvenser, da de vil afhænge af virksomhedstype, og i hvor høj grad

bestemmelsen vil blive udnyttet. Landsstyret vil, i de tilfælde hvor bestemmelsen udnyttes, få øgede administrative omkostninger.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet:

Analysen af de økonomiske konsekvenser af ændringsforslaget indeholder tillige en gennemgang af de enkelte initiativer, der følger af ændringsforslaget. En række af disse initiativer ventes at have økonomiske og administrative konsekvenser for det grønlandske erhvervsliv.

I ændringsforslaget lægges der op til, at kommunerne kan pålægges at tage ansvar for anvisning af skrotningsmuligheder, men at de faktiske omkostninger til miljømæssig korrekt bortskaffelse af biler, både, skibe og snescootere betales af den enkelte forbruger eller erhverv, jf. ændringsforslagets § 35c og § 35d.

I analysen er det forudsat, at der skrottes 300 biler per år og både og småskibe svarende til cirka 40 tons affald per år. Prisen for en miljømæssig forsvarlig skrotning af en bil er skønnet til kr. 2.000 og kr. 4.000 per tons for både og småskibe. Priserne er baseret på erfaringer fra Danmark og fordoblet for at sikre en tilpasning til grønlandske forhold. Den samlede konsekvens af initiativet ventes at udgøre kr. 760.000 årligt for forbrugere og erhverv.

Af forebyggelsesaspektet følger flere ændringer med konsekvenser for virksomhederne. Disse konsekvenser er yderst vanskelige at prissætte, idet de er situationsafhængige. Der vil derfor alene her blive gjort opmærksom på bestemmelser, der i visse tilfælde kan få indflydelse og påføre den enkelte virksomhed og sidestillede hermed øgede omkostninger. Der er til landstingsforordningens formål foreslået indsat en ny § 4, stk. 4. I henhold til bestemmelsen skal det ved indretning af virksomhedens anlæg og ved tilrettelæggelsen af driften sikres, at ressourceanvendelsen, forureningen og affaldsfrembringelsen begrænses bedst muligt. Dette betyder, at den enkelte virksomhed eller dermed sidestillede institutioner skal medtænke forebyggelsesperspektivet ved indretning. Om en indarbejdelse af forebyggelsesperspektivet i virksomhedens planlægning betyder, at dyrere løsninger vælges her og nu må bero på en konkret vurdering af forholdene i den enkelte virksomhed. Men ved at begrænse ressourceanvendelsen og mængden af affald der produceres, skabes der besparelser som på længere sigt bibringer den enkelte virksomhed en økonomisk fordel.

I den fremlagte analyse af de økonomiske konsekvenser præsenteres konkrete initiativer som følge af ændringsforslaget. Det foreslås det med § 35b, stk. 2, nr. 4, at Landsstyret kan fastsætte regler om blandt andet virksomheders forpligtigelse til for egen regning af etablere miljø- og kvalitetsstyringssystemer, for at sikre, at håndteringen af affald sker på en miljømæssig forsvarlig vis. Udgiften til udarbejdelse og implementering af et sådant system skønnes gennemsnitligt at udgøre kr. 500.000 per virksomhed. En sådan investering vil, siger erfaringstal fra Danmark, ret hurtig blive tjent ind igen som følge af direkte driftsbesparelser og forslaget vil dermed være omkostningsneutralt for virksomhederne.

§ 13a uddyber den gældende landstingsforordnings § 12. Med § 13a pålægges den enkelte virksomhed, ved mistanke om forurening, i højere grad end tidligere at løfte bevisbyrden. Virksomhederne bliver med ændringsforslaget i højere grad påført en egenkontrol end tilfældet er i dag. Således er det ikke længere myndigheden, men virksomheden, der skal klarlægge årsagerne til virkningen af en stedfunden forurening, ligesom virksomheden skal stå for at klarlægge, hvordan følgerne af en forurening afhjælpes eller forebygges. Endvidere lægges der op til, at virksomheden ikke blot skal afgive prøver af materialer med videre, som anvendes af den pågældende samt af eventuelle affaldsstoffer, som tilfældet er i dag, men at virksomheden ligeledes skal foretage prøveudtagning, analyser og målinger af stoffer, som udsendes til omgivelserne, samt af støj og rystelser.

Det tilsigtes med denne bestemmelse, at fastholde forureneren som den der først og fremmest skal foretage de nødvendige foranstaltninger for at afværge følgerne af forurening, og som ligeledes skal afholde udgifterne i forbindelse hermed. Det er vanskeligt at komme med et egentligt overslag over hvad denne bestemmelse vil have af økonomisk betydning for den enkelte virksomhed. Alt afhængigt af forureningens karakter kan der være tale om analyser af enkelte prøveudtagninger til deciderede forureningsundersøgelser. Det er ikke muligt at fastsætte omkostningerne ved at få foretaget og analyseret en enkelt prøve, da dette helt afhænger af, hvilke stoffer der ønskes at analysere for. Det samme gør sig gældende i forhold til en egentlig forureningsundersøgelse.

De samlede årlige omkostninger skønnes at udgøre kr. 50.000, dog med forventning om store udsving fra år til år, afhængig af de konkrete problemstillinger. For alle nye ophugningsanlæg og lossepladser kan der stilles krav om en økonomisk sikkerhed, der gør, at nødvendig oprydning, miljømæssig korrekt nedlukning og efterbehandling kan gennemføres, jf. forslaget § 23, stk. 7.

Udgiften til en eventuel oprydning af ophugningsanlæg, og dermed det sikkerhedsstillede beløb, er skønsmæssigt sat til kr. 500.000. Endvidere kan der stilles krav om tegning af en forsikring mod uforudset opstået forurening. En sådan er sat til kr. 5.000 om året. I analysen forudsættes, at der etableres et anlæg til ophugning hvert andet år.

Ændringsforslagets § 7, stk. 1, nr. 17, omhandler implementering af grønne regnskaber i både offentlig og privat regi. Bestemmelsen er indarbejdet i forslaget for at skabe mulighed for implementering af grønne regnskaber i overensstemmelse med Landstingets ønske, jf. FM 2006/42 og 56.

Den økonomiske analyse er udarbejdet i 2005 og indeholder således ikke en opgørelse over de økonomiske konsekvenser af implementeringen af grønne regnskaber. Men med udgangspunkt i et projekt gennemført herhjemme og erfaringstal fra Danmark er der her anskueliggjort hvad de økonomiske konsekvenser ventes at blive for den private sektor.

Af en undersøgelse af de tidlige grønne regnskaber i Danmark, Rapport om evaluering af de grønne regnskaber, Miljøstyrelsen, 1999, fremgår det, at de

regnskabspligtige virksomheder i gennemsnit brugte 125 timer på at udarbejde det første grønne regnskab, men kun 95 timer på det andet. Der var store forskelle i kvaliteten af de udarbejdede regnskaber, men kendetegnende for de bedste regnskaber var det at virksomheden havde anvendt mindst 110 timer og desuden investeret kr. 15.000 - 20.000 til ekstern konsulentbistand.

Virksomhederne angav et bedre overblik over virksomhedens miljøbelastning, sparede ressourcer og bedre udnyttelse af materialer som de væsentligste økonomiske gevinster ved det grønne regnskab. Der var dog store forskelle i værdisætningen af regnskaberne i de enkelte virksomheder. Virksomhederne vurderede at den økonomiske gevinst ved regnskabet i gennemsnit androg kr. 75.000, men nær halvdelen af virksomhederne vurderede at det grønne regnskab ingen økonomiske fordele havde for dem.

Forslaget må, med udgangspunkt i ovenstående, vurderes at være udgiftsneutralt for den private sektor under et, men for ressourceintensivt produktion indeholde et potentiale for besparelser efter ganske få år.

Ændringsforslagets § 35a, stk. 3, omhandler oplysningspligt i forhold til affaldsadministrationen. Landsstyret får med denne bestemmelse mulighed for at afkræve virksomhederne oplysninger af væsentlig betydning for affaldsadministrationen. Dette betyder, at virksomhederne kan blive bedt om at opgive oplysninger om eksempelvis affaldsstrømme og affaldsmængder, som affaldsmyndighederne finder det nødvendigt at indhente for at kunne udarbejde en affaldsplan og evaluere de angivne mål.

Det er vanskeligt præcist at anslå de økonomiske konsekvenser af bestemmelsen, da de vil afhænge af virksomhedstype og af i hvilken grad bestemmelsen udnyttes.

Med ændringsforslagets § 35f er der lagt op til et forbud mod import af affald. Det vil dog være muligt at importere ikke-farligt affald med henblik på genanvendelse. Bestemmelsen er primært taget med for at efterleve kravene i Baselkonventionen. Landsstyret har i dag kendskab til, at der i begrænset omfang foregår import af affald. Det vurderes dog, at der alene er tale om import af ikke-farligt affald med henblik på genanvendelse, hvorfor forslaget ikke vurderes at have væsentlige konsekvenser for erhvervslivet i dag. Dog vil erhvervslivet være afskåret fra i fremtiden at etablere virksomhedstyper med det sigte at importere miljøfarligt affald med henblik på deponering.

Samlede økonomiske konsekvenser for privat og erhverv hvis alle tiltag implementeres:

Aktivitet	Årlige omkostninger	
	Til anlæg/ investering	Til drift og administration
Håndtering af kasserede skibe og	0	760*

biler		
Miljø- og kvalitetsstyring	0	0
Udførelse af miljøundersøgelser	0	50
Grønne regnskaber	0	0
Sikkerhed, ophugningsvirksomhed	250	2,5
I alt	250	812,5

Alle beløb er angivet i kr. 1.000. * angiver den totale driftsudgift ved et fuldt udbygget system.

De samlede økonomiske konsekvenser af ændringsforslaget til miljøforordningen for erhvervslivet og private brugere antages at udgøre kr. 1.062.500.

Implementeringen af miljø- og kvalitetsstyringssystemer og grønne regnskaber ventes at være udgiftsneutral indenfor en forholdsvis kort tidsperiode, hvorfor udgifterne samler sig om håndtering af kasserede skibe, biler og lignende genstande til skrotning, udførelse af miljøundersøgelser, jf. ændringsforslagets § 13a, samt krav om fastsættelse af sikkerhedsstillelse ved etablering af særligt forurenende virksomheder, især ophugningsvirksomheder. De fem initiativer foreslås alle finansieret ved egenbetaling.

5. De miljø- og naturmæssige konsekvenser:

Ændringsforslaget lægger op til et ændret perspektiv på affald, hvor forebyggelse vil indgå som et nyt element. I moderne affaldsregulering er der tale om et dobbelt perspektiv på affald, hvor dels de ressourcemæssige aspekter ved affald og dels de forureningsmæssige aspekter indgår. I den gældende forordning om beskyttelse af miljøet og de herefter udstedte bekendtgørelse nr. 28 af 17. september 1993 om bortskaffelse af affald og bekendtgørelsen nr. 29. af 17. september 1993 om olie- og kemikalieaffald, er det alene forureningsperspektivet der er i fokus, hvilket ønskes ændret. Dette fordi forebyggelse er mere effektivt end efterfølgende bekæmpelse af skadevirkninger og retablering af beskadiget miljø.

Det grønlandske samfund har investeret betydelige summer i etablering af affaldsanlæg og opbygning af systemer til bortskaffelse af affaldet. Med en revision af den gældende miljøforordning sikres det, at man får det fulde udbytte af de investeringer der allerede er foretaget på affaldsområdet. Et nyt kapitel 7a om bortskaffelse af affald er skrevet ind i forslaget for at sikre en både effektiv og miljømæssig sund drift af affaldsanlæg i hele Grønland. I forbrændingsanlæggene opnås en mere effektiv og en renere forbrænding når affaldet, inden forbrænding, er sorteret i brændbart og ikke-brændbart affald, men der er i den gældende miljøforordning ikke hjemmel til at stille krav om en sådan sortering. Nogle andre affaldsfraktioner, såsom affald af langvarige forbrugsgoder, elektronik og hårde hvidevarer indeholder miljøfarlige stoffer. Med den nye hjemmel til at fastsætte regler om særlige affaldstyper og affaldsfraktioner sikres det, at Landsstyret kan

regulere affaldsområdet i takt med at modtagestationer etableres og udvides til at håndtere også særlig miljømæssig problematisk affald. Endelig er bortskaffelsen af affald via forbrænding eller genanvendelse et vigtigt skridt hen imod at begrænse mængden af affald, der deponeres på lossepladser rundt om i landet.

En ændring af den gældende miljøforordning er også afgørende for i stadig højere grad at forebygge frem for at rydde op efter forurening. Med forslaget lægges op til en større rådgivning og vejledning af kommunerne, der forestår den daglige affaldshåndtering. For at holde den grønlandske natur ren, også for fremtidige generationer, lægges der med forslaget op til, at Landsstyret skal foretage affaldsplanlægning og hvert fjerde år udarbejde en affaldshandlingsplan. Men under den gældende forordning er der ikke hjemmel til at kræve en registrering og indberetning af affaldsmængder og typer, og dermed mangler de informationer der skal danne grundlaget for en mere langsigtet strategi for håndteringen af affald i Grønland.

Dette er uhensigtsmæssigt, da det samfundsøkonomisk er langt billigere at forebygge end senere at skulle rette op på skadevirkningerne som følge af en miljømæssig uforsvarlig affaldshåndtering.

6. De administrative konsekvenser for borgerne:

Ændringsforslaget lægger op til, at den, der bidrager med forurening også skal modtage en regning herfor. Således vil den enkelte borger i højere grad end tidligere komme til at betale de reelle omkostninger ved affaldshåndtering og affaldsbortskaffelse samt ved egenforurening.

Forslaget forventes at få økonomiske konsekvenser for den enkelte borger primært i form af øgede renovationsgebyrer. Dette på grund af forslagets udspecificering af, hvad kommunerne reelt kan opkræve gebyrer for i henhold til ændringsforslagets § 35d. Det har tilsyneladende ikke tidligere været almindeligt at lade omkostninger til administration og til etablering af anlæg indgå i gebyret. Endvidere må det forventes, at affaldsgebyret stiger som konsekvens af, at der i de kommende år, med hjemmel i ændringsforslaget, vil blive stillet krav om kildesortering. Ligeledes vil affaldsgebyret kunne dække nogle af de nye omkostninger, som kommunerne påføres i forhold til nedlukning og efterbehandling af anlæg og til indsamling og registrering af oplysninger om affald.

Forureneren betaler princippet gør det klart for den enkelte borger, at det har en pris at bortskaffe stadig voksende mængder af affald. 7. Forholdet til Rigsfællesskabet og selvstyre:

Affaldsområdet er i dag hovedsageligt et kommunalt ansvar. Det er således kommunerne der står for at håndtere og bortskaffe affald, ligesom det er kommunalbestyrelsen der har tilsynet med affaldsområdet. Undtaget herfor er tilsynet med de særligt forurenende virksomheder efter reglerne i miljøforordningens kapitel 5, et tilsyn der føres af Landsstyret. Det er derfor vanskeligt at deregulere området væsentligt samt foretage en regelforenkling.

Ændringsforslaget ligger i højere grad end tilfældet er i dag vægt på princippet om, at forureneren betaler. Princippet om at forureneren betaler ligger godt i tråd med Selvstyrekommissionens anbefaling om, at alle skal bidrage til samfundsøkonomien. Ligeledes kan forebyggelsesaspektet ses i dette perspektiv, idet en tidlig og effektiv forebyggelse på sigt vil spare samfundet for mange penge.

I forhold til at skabe en selv bærende økonomi er det væsentligt at satse på miljøet. Flere virksomheder anvender i dag Grønlands enestående natur som en del af deres internationale markedsføring og i kampen om øget eksport og økonomisk vækst. Som det fremgår af Landsstyremedlem Josef Motzfeldts tale til Brandingseminar 2. april 2004 i Nuuk, "hjælper det ikke meget at eksponere vores produkter ud fra vores rene natur og bæredygtige udnyttelse af fiskeressourcen, hvis vi samtidig får massiv international kritik for manglende miljøstandarder".

Skal der arbejdes hen i mod selvstændighed, er det væsentligt at få etableret en selv bærende økonomi. I denne forbindelse bliver turisme ofte nævnt som et erhverv med stort udviklingspotentiale. Turisterne kommer bl.a. til Grønland for at oplevere en uspoleret natur. Det er derfor afgørende i fremtiden at satse på en forsvarlig affaldshåndtering og sikre, at udtjente affaldsdepoter og affaldsanlæg fremover lukkes ned på en miljømæssig forsvarlig måde.

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser i forhold til Rigsfællesskabet.8. Høring af offentlige myndigheder og organisationer m.v.Nærværende forslag har været i høring hos KANUKOKA, kommunerne, Økonomidirektoratet, Råstofdirektoratet, Udenrigsdirektoratet, Direktoratet for Selvstyre, Skattedirektoratet, Direktoratet for Boliger og Infrastruktur, Direktoratet for Fiskeri og Fangst, Direktoratet for Erhverv, Landbrug og Arbejdsmarked, Direktoratet for Sundhed, Direktoratet for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, Embedslægeinstitutionen, Grønlands Statistik, Nukissiorfiit, Rigsombudsmanden i Grønland, Arbejdstilsynet, Grønlands Arbejdsgiverforening samt ILIK.I forbindelse med de to høringsrunder er der indkommet høringssvar fra Direktoratet for Selvstyre, Udenrigsdirektoratet, Råstofdirektoratet, Skattedirektoratet, Direktoratet for Boliger og Infrastruktur, Direktoratet for Fiskeri og Fangst, Direktoratet for Erhverv, Landbrug og Arbejdsmarked, Direktoratet for Sundhed, Økonomidirektoratet, Ammassalik Kommune, Qeqertarsuaq Kommune, Sisimiut Kommune, Nuuk Kommune, Ilulissat Kommune, Maniitsoq Kommune, Uummannaq Kommune, Upernavik Kommune, KANUKOKA, Embedslægeinstitutionen, Rigsombudsmanden, Nukissiorfiit, Grønlands Arbejdsgiverforening, ILIK og Grønlands Statistik.

Direktoratet for Sundhed, Direktoratet for Boliger og Infrastruktur, Direktoratet for Fiskeri og Fangst, Skattedirektoratet, Råstofdirektoratet, Udenrigsdirektoratet, Upernavik Kommune, Nukissiorfiit, ILIK og Rigsombudsmanden har dog ikke haft bemærkninger til forslaget. I de indkomne bemærkninger er der bl.a. rejst kritik af, at Direktoratet for Miljø og Natur har valgt at lave en ændringslov frem for en ny hovedlov. Direktoratet for Miljø og Natur er enig i denne kritik og vil ved førstkommende lejlighed udarbejde en ny hovedlov. Det forventes, at dette arbejde vil ske indenfor et år eller to, idet der arbejdes med at udforme nye regler indenfor spildevandsområdet. Spildevandsområdet er et af de områder som særligt

kommunerne i deres hørings svar har påpeget, at der mangler et bedre regelgrundlag for. Direktoratet for Miljø og Natur er opmærksom herpå og et projekt, der skal resultere i ny lovgivning på området i løbet af 2008/2009, er iværksat.

Et andet område kommunerne har haft bemærkninger til, er nedlukning af dumpe og sikkerhedsstillelse i forhold til etablering af nye dumpe. Nuuk Kommune mener således ikke, at sikkerhedsstillelse er relevant for lossepladser, da disse etableres i offentligt regi. Grunden til at denne bestemmelse er medtaget i ændringsforslaget er, at der i dag ikke foretages en miljømæssig forsvarlig lukning af dumpe, da kommunerne ikke har de økonomiske midler hertil. Det anses derfor som relevant, at der allerede ved etableringen af nye dumpe medtænkes finansiering til en senere nedlukning af dumpen, sådan at man i fremtiden undgår dumpe, der ikke er miljømæssigt forsvarligt nedlukket.

Det bliver af Uummannaq Kommune påpeget, at såfremt en lukning af en dump skyldes landsplanmæssige tiltag der har affolket et bosted, bør det være Landskassen der betaler nedlukningsudgifterne. Ligeledes skal der tages hensyn til, at nogle kommuner har mange bygder, mens andre kommuner har få, hvorfor udgifter til nedlukning af dumpe ikke bør pålægges den enkelte kommune.

Under høring fremkom blandt andet Nuuk Kommune med forslag om, at man indfører en afgift til miljømæssig korrekt bortskaffelse af biler, både og lignende større genstande. Afgiften skulle betales ved anskaffelsen og genudbetales i form af en præmie for miljømæssig forsvarlig skrotning. Direktoratet for Miljø og Natur er ved at undersøge mulighederne for en lignende ordning for blyakkumulatorer, men de foreløbige resultater tyder på, at en sådan ordning kan vise sig dyr. Indførsel af afgifter og udbetaling af præmier for skrotning er desuden udenfor direktoratets ressortområde.

Kommunerne har endvidere påpeget, at de ikke mener, at øgede omkostninger ved affaldshåndteringen og -bortskaffelse vil kunne finansieres ved opkrævning af gebyrer. Kommunerne oplyser, at man på nuværende tidspunkt generelt har store restancer på renovationsgebyret og at man yderligere betaler renovation for mange sociale klienter. En konkret rundspørge i kommunerne foretaget af rådgivende ingeniørvirksomhed Carl Bro, viser dog, at restancebeløbet generelt er af relativ beskeden størrelse i den enkelte kommune. Men opgørelsen viser også, at der er variationer kommunerne imellem. Det er endvidere indtrykket, at flere kommuner ikke udnytter den nuværende gebyrordning, hvilket bl.a. hænger sammen med manglende faciliteter og administration på affaldsområdet.

Det er af flere høringsparter blevet påpeget, at forslaget er meget omfattende, og der er blevet fremsat tvivl om, hvorvidt de mindre kommuner vil være i stand til at løfte de opgaver, som forslaget pålægger dem. Grønlands Arbejdsgiverforening foreslår på baggrund heraf, at forslaget først træder i kraft efter kommunalreformens gennemførelse. Hverken KANUKOKA eller de kommuner, som har valgt at afgive hørings svar, har dog peget på denne problemstilling, og denne vurderes derfor ikke at udgøre et større problem.

Grønlands Arbejdsgiverforening støtter en miljølovgivning der tilgodeser bæredygtighedsprincippet, men udtrykker bekymring over de vidtgående beføjelser som udgangspunktet i forurenere-betaler-princippet giver både Landsstyret og kommunalbestyrelserne. Forurenere-betaler-princippet er i forhold til en konkret, stedfunden forurening et sundt princip, men man foreslår, at omkostningerne ved almindelig drift af affaldshåndtering, rådgivning, analyser og tilsyn finansieres over skatten. Grønlands Arbejdsgiverforening bemærker, at særligt den hjemlige fiskeindustri arbejder under vanskelige markedsforhold og ikke kan tåle flere omkostninger. Flere udgifter for virksomhederne vil betyde en forringet konkurrenceevne.

Der er fra flere sider blevet påpeget en vis skepsis i forhold til ændringsforslagets § 35d omhandlende gebyrfastsættelse. Grønlands Arbejdsgiverforening opfordrer til, at der eksempelvis indføres høringspligtige råd og takst- og regelfastsættende nævn, så der sikres en uvildig og ensartet sagsbehandling. Det skal dog anføres, at § 35d ikke vurderes at adskille sig væsentligt fra de gældende regler på området i dag. Bestemmelsen afklarer alene indholdet af § 7, stk. 4, i den gældende landstingsforordning. Ifølge § 41 kan alle afgørelser i henhold til denne landstingsforordning eller i henhold til regler udfærdiget med hjemmel heri indbringes for Landstingets Frednings- og Miljøudvalg, også kaldet miljøklageudvalget. Borgere, virksomheder og andre sidestillet hermed har dermed mulighed for at påklage afgørelser om gebyrer. Ligeledes fremgår det af bemærkningerne til ændringsforslaget, at kommunalbestyrelsen til enhver tid skal kunne fremlægge dokumentation for, at det indkrævede gebyr alene omfatter de faktiske omkostninger forbundet med affaldshåndteringen. Der er altså ikke tale om et vilkårligt fastsat gebyr.

Endelig har Grønlands Arbejdsgiverforening foreslået at man i en given periode kunne overveje at oprette "et rådgivende organ" på affalds- og miljøområdet til udvikling af metoder og paradigmer for håndtering af de miljømæssige problemer i Grønland, herunder affaldshåndteringen. Forslaget vurderes at være meget konstruktivt og en god vej at gå i fremtiden.

De tilkendegivelser der er indgået Direktoratet for Miljø og Natur i forbindelse med de to høringsrunder, har overvejende været positive. Der synes at være bred opbakning til en ændring af den gældende landstingsforordning om beskyttelse af miljøet, og især til en præcisering af reglerne for bortskaffelse af affald.

Flere høringssvar indeholdt grundige bemærkninger og konkrete forslag til forordningsteksten såvel som bemærkningerne. Høringssvarene er blevet diskuteret og er inddraget i forslaget for så vidt det har været muligt.

Bemærkninger til forordningsforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der er behov for generelt at fremhæve bæredygtighedstankegangen som en del af miljøforordningen. Hvor miljøforordningen i den eksisterende udgave primært interesserer sig for affald i bortskaffelsesfasen, er det ønsket med denne nye formålserklæring at lægge vægt på hele det kredsløb, som stoffer og materialer gennemløber, med henblik på at begrænse spild af ressourcer. Livscyklusprincippet er et princip, der forudsætter, at et produkt miljømæssigt underkastes en vurdering omfattende alle led i kæden fra produktionsprocessen til det bortskaffes som affald.

Efter § 1, stk. 1, skal landstingsforordningen medvirke til at værne om natur og miljø og sikre, at udviklingen i det grønlandske samfund sker på et bæredygtigt grundlag. Efter § 1, stk. 1, nr. 1, skal landstingsforordningen tilstræbe at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, is, fjeld og jord. I forhold til den gældende forordningstekst er affattelsen ændret, så også fjeldet er opført som beskyttelsesobjekt.

Landstingsforordningen vedrører således forurening af vand, herunder grundvand, overfladevand, saltvand fra havet omkring Grønland og ferskvand fra søer og vandløb, regnvand og smeltevand. Beskyttelsen af isen omfatter indlandsisen, havis og is der dækker fjeld, jord og vand. Endelig skal Grønlands fjeld, jordbund, undergrund og luft beskyttes imod emission som indebærer en uønsket påvirkning af omgivelserne.

Efter § 1, stk. 1, nr. 2, skal landstingsforordningen tilstræbe at forebygge og bekæmpe støjforurening.

Der foreslås en ændret affattelse af § 1, stk. 1, nr. 3, og § 1, stk. 1, nr. 4. Begge bestemmelser foreslås affattet i et enklere sprog, men uden at der sker ændringer i bestemmelsens indhold.

Således skal landstingsforordning om beskyttelse af miljøet stadig tilstræbe at værne om menneskers sundhed og at tilvejebringe grundlaget for planlægningen og indsatsen mod forurening.

Ændringen af formålsparagraffen med en ny § 1, stk. 5 og 6, tilsikrer at supplere forureningsperspektivet med et produktperspektiv, således at affaldspolitikken og administrationen også inddrager de muligheder, som krav til produkternes livscyklus skaber for en begrænsning af affaldsmængderne. Der er i dag internationalt en målsætning om at reducere mængden af det, som definitivt må karakteriseres som affald. Der sigtes mod at forbedre produktionsmåden for herved at få reduceret affaldsmængderne og miljøproblemerne knyttet til affald. Det nye perspektiv på affald, som denne bestemmelse skal ses i forhold til, vedrører både restprodukters anvendelighed som ressourcer og behovet for at se de globale effekter af forskellige affaldsstoffer.

Til nr. 2

I § 2, stk. 1, foretages en nærmere præcisering af de forhold, som landstingsforordningen vedrører. Bestemmelsen beskriver hvilket forureningssubjekt og dertil hørende beskyttelsesobjekt, der er omfattet af landstingsforordningen. Beskyttelsesobjektet er defineret i § 2, stk. 1, nr. 1, som luft, vand, is, fjeld og jord samt plante- og dyreliv.

Forureningsbegrebet vedrører udsendelse af stoffer, rystelse og støj, al forurening i forbindelse med produkter, hvad enten dette gælder fremstilling eller senere faser i produktets levetid. Ligeledes er transportmidler og andre mobile anlæg omfattet af begrebet, ligesom forhold, der kan medføre sundhedsmæssige problemer er omfattet af forureningsbegrebet.

Indholdet af § 2, stk. 1, nr. 1-2, svarer til § 2, stk. 1, i den gældende landstingsforordning. Det foreslås i ændringsforslagets § 2, stk. 1, nr. 3, at lade produkter og varer, som i forbindelse med fremstilling, opbevaring, anvendelse, transport eller bortskaffelse kan medføre forurening, være omfattet af landstingsforordningen. I den gældende landstingsforordning er der som hovedregel ikke hjemmel til anvendelsesregulering af varer og produkter. Denne nyskabelse må ses som en væsentlig forudsætning for at opfylde kredsløbsperspektivet, herunder at fremme anvendelsen af renere teknologi.

Med den foreslåede § 2, stk. 1, nr. 4, føjes transportmidler og andre mobile anlæg, som kan medføre forurening, til landstingsforordningens anvendelsesområde. Til transportmidler hører alle anordninger, der anvendes til transport af mennesker eller gods over jord, vand, is eller gennem luft. Mobile anlæg er anlæg, der anvendes til eksempelvis produktion af ny vej eller til nedbrydning af konstruktioner, og som flyttes til et nyt sted efter endt anvendelse, eksempelvis mobile asfaltanlæg og anlæg til knusning af sten og byggematerialer.

Når transportmidler og mobile anlæg ønskes omfattet af landstingsforordningens bestemmelser, sker det i erkendelse af, at disse anlæg kan producere affald og kan forårsage forurening af luft, jord, fjeld, vand og is under anvendelsen. De bør således være omfattet af landstingsforordningens bestemmelser om eksempelvis begrænsning af forurening og krav til håndtering og bortskaffelse af affald efter endt brug.

Endelig foreslås det med § 2, stk. 1, nr. 5, at dyrehold, skadedyr og lignende forhold, som kan medføre enten sundhedsmæssige problemer eller væsentlige ulemper for omgivelserne, omfattes af landstingsforordningen. Der er i dag hold af får, tamrener og malkekvæg i det sydlige Grønland, men man må forvente forsøgsvis hold af andre husdyr også i bestræbelserne på at øge den hjemlige produktion af kød- og mejeriprodukter samt skind. Endvidere må man forvente, at de nuværende dyrehold udvides med tiden. Disse aktiviteter ønskes reguleret af bestemmelserne i landstingsforordning om beskyttelse af miljøet, da en række miljømæssige problemstillinger knytter sig hertil. Man ser allerede i dag problemer med forsvarlig bortskaffelse af døde dyr, og udenfor Grønland er der erfaringer for problemer med nedsivning af næringsstoffer fra gødning til både jord og vand samt lugtgener ved dyrehold placeret nær bebyggelse.

Til nr. 3

Bestemmelsen i § 4, stk. 4, foreslås indført for at sikre, at der kan stilles krav, herunder i forbindelse med godkendelsesbehandlingen efter landstingsforordningens kapitel 5, om tilrettelæggelse af produktionsprocessen under hensyntagen til de affaldsmængder og affaldstyper, der frembringes. Forsigtighedsprincippet skal her følges, hvilket betyder, at myndighederne ved bedømmelse af omfanget og arten af foranstaltninger til forebyggelse og forurening skal lægge vægt på de ydre omgivers beskaffenhed og forureningens sandsynlige virkninger på disse.

Bestemmelsen understøtter en praksis baseret på bl.a. kildeprincippet, der skal sikre en begrænsning af affaldsmængderne ved kilden, forstået som det sted, hvor affaldet bliver til som del i en produktion eller et forbrug.

Endvidere lægges der op til at følge substitutionsprincippet, hvor der ved valg af råvarer vælges de produkter eller råstoffer, der er mindst skadelige for miljøet frem for mere skadelige råstoffer eller produkter, såfremt nytteværdien er den samme.

Til nr. 4

I henhold til ændringsforslagets § 4a skal offentlige myndigheder, institutioner, virksomheder samt havne ved anlæg og drift af offentlig virksomhed samt ved indkøb og forbrug medvirke til at efterleve landstingsforordningens formål.

Omfattet af den foreslåede bestemmelse er offentlige myndigheder under Grønlands Hjemmestyre og kommunerne, institutioner drevet for offentlige midler, virksomheder hvori Hjemmestyret eller kommunerne har del i ejerskabet og havne ejet af det offentlige men drevet af anden virksomhed. Offentlige myndigheder, institutioner, virksomheder og havne spiller en væsentlig rolle i det grønlandske samfund, og det vil være af afgørende betydning hvis det offentlige i miljøhenseender ville gå forrest og vise vejen frem.

§ 4a giver offentlige myndigheder, institutioner, virksomheder og havne et særligt ansvar for, i deres daglige aktiviteter, at indarbejde arbejdsgange til begrænsning af forurening og reduktion af affald. De offentlige myndigheder, institutioner, virksomheder og havne skal i de daglige aktiviteter støtte sig til almindelige miljøprincipper, herunder livscyklusprincippet, kildeprincippet, forsigtighedsprincippet, lokaliseringsprincippet, forebyggelsesprincippet og substitutionsprincippet

Offentlige myndigheder, institutioner, virksomheder og havne kan medvirke til at efterleve landstingsforordningens formål ved at følge allerede udarbejdede vejledninger for grønne indkøb af en række produktgrupper, ved at vælge renere teknologi ved offentlig drifts- og anlægsvirksomhed samt ved at støtte op om kommunale affaldshåndterings- og affaldssorterings projekter.

Offentlige myndigheder, institutioner, virksomheder og havne har en særlig forpligtigelse til at forvalte borgernes penge bedst muligt, herunder at købe varer og serviceydelser til den bedste pris. Undersøgelser af forholdet imellem pris, kvalitet og miljøegenskaber ved udvalgte produkter, bl.a. undersøgelsen "Offentlige grønne indkøb i Grønland" (maj 2005), peger på, at grønne indkøb ikke nødvendigvis er dyre indkøb, og at man ved en nærmere gennemgang af de offentlige indkøb ikke sjældent ville kunne virke for miljøforordningens formål og samtidig leve op til forpligtigelsen om at forvalte økonomiske midler bedst muligt.

Til nr. 5

Siden miljøforordningens tilblivelse er der foretaget flere ændringer af § 7, stk. 1, hvorfor bestemmelsen er gengivet i sin helhed. Med undtagelse af en ændring af § 7, stk. 1, nr. 4, om bortskaffelse af affald og forslag til en ny § 7, stk. 1, nr. 17, om grønne regnskaber videreføres bestemmelsen uændret i ændringsforslaget.

§ 7, stk. 1, nr. 4, foreslås erstattet af et kapitel 7a, som mere specifikt omhandler affald og affaldsbortskaffelse. Indholdet af § 7, stk. 1, nr. 4, vil indgå i § 35b. Som en konsekvens heraf har § 7, stk. 1, nr. 5-16, ændret nummer således at § 7, stk. 1, nr. 5, nu er blevet til § 7, stk. 1, nr. 4, og så videre. En ny bestemmelse, § 7, stk. 1, nr. 17, om udarbejdelse og offentliggørelse af grønne regnskaber foreslås tilføjet den gældende landstingsforordning. Endelig foreslås mindre ændringer af affattelsen af § 7, stk. 1, nr. 8 og 9.

I § 7, stk. 1, gives hjemmel til, at Landsstyret kan fastsætte nærmere regler om de forhold der nævnes i de efterfølgende nr. 1-17, herunder regler om sikkerhedsstillelse for eventuelle udgifter. Bemyndigelsen skal fastholde forureneren som den, der betaler for oprydning og reetablering af naturen, eksempelvis når en virksomhed ophører med at eksistere og der ellers ikke ville være midler til et sådant arbejde. Sikkerhedsstillelsen kan anvendes som en forudsætning for at opnå godkendelse eller tilladelse efter reglerne i landstingsforordning om beskyttelse af miljøet eller regler udstedt med hjemmel heri. Eksempelvis vil der i forbindelse med udvikling af returpantsystemet for øl og sodavand kunne stilles krav om sikkerhedsstillelse i godkendelse af systemet.

I henhold til § 7, stk. 1, nr. 1, kan fastsættes regler, der har til formål at begrænse forurening fra virksomheder, anlæg, maskiner, redskaber, fyringsanlæg og transportmidler samt indretning, drift og vedligeholdelse af disse. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 35 af 30. august 1994 om begrænsning af forurening fra virksomheder som ikke er særligt miljøgodkendte er udstedt med hjemmel i § 7, stk.1, nr.1.

Bemyndigelsen skal benyttes til at fastsætte emissionsregler for virksomheder, fyringsanlæg og transportmidler med mere for at minimere luftforureningen. Emissionsregler skal fastsættes præcist og detaljeret, således at de vil kunne efterleves uden konkrete påbud fra myndighederne. Emissionsregler skal endvidere

løbende revideres på grundlag af de til hver en tid tilvejebragte tekniske og videnskabelige erfaringer.

I § 7, stk. 1, nr. 2, gives hjemmel til at fastsætte regler om indvinding af både ferskvand og saltvand til drikkevand med videre samt regler til sikring af vandressourcer. Da der i dag er udviklet vandrensningsanlæg, der renser havvand for salt og gør det brugbart som drikkevand, må saltvand regnes som del af den samlede drikkevandsressource. Der er kun opstillet enkelte af disse vandrensningsanlæg, men erfaringerne er gode og man kan forvente en øget rensning af saltvand i fremtiden. Der er derfor foreslået lovhjemmel til også at sikre kystnære havområder for unødigt forurening, ligesom der er hjemmel til at sikre ferskvandsområder. I praksis skal visse kystområder friholdes for kloakudløb og lignende forurening. Bemyndigelsen finder fortsat anvendelse som hjemmelsgrundlag for Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 15. april 1993 om beskyttelse af ferskvandsressourcer og indvinding af ferskvand til drikkevand.

§ 7, stk. 1, nr. 3, danner hjemmel til at fastsætte regler vedrørende begrænsning af forurening fra spildevandsudledning, forbrændingsanstalter, lossepladser og lignende anlæg. Der kan fastsættes regler der omfatter såvel indretning, drift som vedligeholdelse af disse anlæg.

Bemyndigelsen skal anvendes til for eksempel at fastsætte emissionsregler for forbrændingsanlæg samt regler for udledning af spildevand. Ved forbrænding af affald udledes bl.a. dioxin til luften og man ved i dag, at dioxin ophobes i fedtvæv hos mennesker og dyr med sundhedsmæssige problemer til følge. Det er afgørende, at Landsstyret bl.a. kan fastsætte grænser for emission af dioxin og revidere disse når ny viden og erfaring tilsigter en revision.

Udledning af spildevand til naturen vurderes at udgøre et tiltagende miljømæssigt problem. Spildevand fra virksomheders produktion og fra private husholdninger renses ikke, men udledes direkte til hav uden at de miljøbelastende stoffer er søgt reduceret eller fjernet herfra. Udledning af spildevand og udsivning fra lossepladser bidrager til at forurene de knystnære områder omkring byer og bygder. Regler vedrørende forurening ved spildevandsudledning skal derfor omfatte borgere såvel som virksomheder og offentlige myndigheder, institutioner, virksomheder og havne.

I henhold til § 7, stk. 1, nr. 4, kan der fastsættes regler om eksisterende og fremtidige bebyggelsers tilslutning til kloak, herunder krav om tilslutning til kloak hvor en sådan er etableret. Bestemmelsen er indsat efter ønske fra blandt andet KANUKOKA, De Grønlandske Kommuners Landsforening. Bestemmelsen skal sikre en fortsat udbygning af kloaknettet og en udfasning af natrenovationsordningen, hvor der findes økonomisk og miljømæssigt bedre alternativer hertil.

Direktoratet for Miljø og Natur har iværksat et projekt til belysning af problemer og løsninger i relation til spildevandsudledning.

Med hjemmel i § 7, stk. 1, nr. 5, kan der fastsættes krav til brændstoffer, der anvendes til opvarmning eller transport. Bestemmelsen skal ses i lyset af de forureningsmæssige problemer, som det stigende energiforbrug skaber. Landsstyret skal fastsætte regler om brændstoffer, herunder krav til renhedsgraden eller krav om fjernelse af bestemte indholdsstoffer, hvis ny viden om de sundheds- og miljømæssige forhold ved disse indholdsstoffer bliver tilgængelig.

I henhold til § 7, stk. 1, nr. 6, kan der fastsættes regler om typegodkendelse af anlæg, maskiner, redskaber og transportmidler. Regler om typegodkendelse er en konkret udmøntning af princippet om at anvende den bedst tilgængelige teknologi. Bemyndigelsen skal anvendes til at fastsætte krav til disse begrundet i miljømæssige forhold, eksempelvis støj, forurening eller forbedring af energieffektiviteten ved anvendelse af anlæg, maskiner, redskaber og transportmidler.

§ 7, stk. 1, nr. 7, indeholder en hjemmel til at fastsætte regler om de i § 2, stk. 2, nævnte risikobetonede processer, oplagring og transport af stoffer med farlige egenskaber. Som nævnt i bemærkningerne til § 2 er det kun hensigten at fastsætte forskrifter om sådanne forhold i det omfang, de nødvendige sikkerhedsforskrifter ikke kan tilvejebringes efter anden lovgivning.

Med hjemmel i § 7, stk. 1, nr. 8, kan der, i overensstemmelse med landstingsforordningens formål, fastsættes regler om beskyttelse af ferskvandsressourcer, saltvandsressourcer, is, fjeld, jord og luft samt om støjniveau. I den gældende landstingsforordning er is og fjeld ikke nævnt blandt beskyttelsesobjekter selvom de er omfattet af § 2, stk. 1, nr. 1. For at bringe affattelsen af bestemmelsen i overensstemmelse med, hvad intentionen var med denne og for at undgå uklarhed foreslås is og fjeld tilføjet bestemmelsen. Bestemmelsen skal anvendes til at fastsætte immissionsgrænser, dvs. krav til kvaliteten af overfladevand i ferskvandsressourcen, grænseværdier for forurenende stoffers forekomst i luft og jord samt grænseværdier for støjniveauer. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 9 af 15. april 1993 om beskyttelse af ferskvandsressourcer og indvinding af ferskvand til drikkevand er udstedt med hjemmel i bestemmelsen, og bestemmelsen skal fortsat anvendes til at sikre en beskyttelse af Grønlands vandressourcer.

I henhold til § 7, stk. 1, nr. 9, kan Landsstyret melde forbud mod eller begrænsning af indførsel, udførsel, produktion, salg eller anvendelse af bestemte stoffer, produkter eller organismer, hvis et sådan forbud eller en sådan begrænsning kan begrundes i fare for miljøet. Affattelsen af § 7, stk. 1, nr. 9, foreslås ændret således at såvel organismer som organisk materiale er omfattet af bestemmelsens område. Organisk materiale betegner såvel levende som døde planktonorganismer, andre døde og delvis nedbrudte dyr og planter og ekskrementer fra dyr.

Bestemmelsen blev indskrevet i landstingsforordning om beskyttelse af miljøet allerede i 1988, men dengang gav bestemmelsen kun Landsstyret bemyndigelse til at fastsætte regler om indførsel eller anvendelse af visse stoffer og organismer, der måtte udgøre en fare for miljøet. I dag giver bestemmelsen hjemmel til også at regulere udførsel, produktion og salg. Endvidere er der i bestemmelsen også skabt

mulighed for at regulere på produktniveau, idet der i flere af de internationale miljøaftaler skelnes mellem kemiske stoffer (defineret som grundstoffer og deres forbindelser) og kemiske produkter (defineret som opløsninger som faste, flydende eller luftformige blander af 2 eller flere kemiske stoffer).

Bestemmelsen er en følge af, at Grønland har tiltrådt en række internationale konventioner på miljøområdet, herunder Baselkonventionen om kontrol med grænseoverskridende transport af farligt affald, Montrealprotokollen om ozonlagnedbrydende stoffer og POP-protokollen om produktion, brug og udledning af persistente organiske miljøgifte (POP). Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 30 af 10. august 2001 om forbud mod anvendelse af visse ozonlagnedbrydende stoffer er udstedt med hjemmel i § 7, stk. 1, nr. 9.

§ 7, stk. 1, nr. 10, omfatter anlæg, indretninger og apparaturer beregnet til anvendelse i forbindelse med forureningsbekæmpelse. Med hjemmel heri kan Landsstyret stille krav om typegodkendelse for at sikre anvendelsen af de hjælpemidler der vurderes bedst egnet til forureningsbekæmpelse.

Med hjemmel i § 7, stk. 1, nr. 11, kan Landsstyret udstede regler om genopretning af skader på landskab, plantedække med videre. Bemyndigelsen vil blive benyttet til at fastsætte regler om genopretning af skader efter blandt andet grusgravningsaktiviteter, nedlukning af affaldspladser og fjernelse af midlertidige vejanlæg.

I medfør af § 7, stk. 1, nr. 12, kan Landsstyret udstede regler om dyrehold i overensstemmelse med landstingsforordningens formål. Bemyndigelsen skal anvendes til at udstede regler til regulering af de miljømæssige problemstillinger der erfaringsmæssigt kan knytte sig til dyrehold, herunder bortskaffelse af døde dyr, bortskaffelse af organisk affald fra slagtning, nedsivning af næringsstoffer fra gødning samt støj- og lugtgener.

Med hjemmel i § 7, stk. 1, nr. 13, kan Landsstyret fastsætte regler om skadedyr når det er nødvendigt af hensyn til forebyggelse og imødegåelse af uhygiejniske forhold, miljømæssige forhold eller af væsentlig ulempe for omgivelserne. Der kan udstedes regler om bekæmpelse af rotter, men også om ræve, ravne, måger og visse insekter hvor disse dyr udgør et problem i forhold til eksempelvis håndtering, deponering eller bortskaffelse af affald.

Eksempelvis kan der udstedes regler om bekæmpelse af rotter, men også regler om bekæmpelse af ræve, ravne, måger og visse insekter i det omfang de skaber problemer ved deponier og lignende anlæg.

§ 7, stk. 1, nr. 14, danner hjemmel til, at Landsstyret kan fastsætte regler om emballage til øl og kulsyreholdige læskedrikke, herunder pligt til anvendelse af bestemte emballagetyper samt pligt til etablering af returpantssystemer. Et retursystem bestående af godkendt emballage sikrer en maksimal genanvendelsesgrad og bidrager dermed mærkbart til beskyttelse af miljøet. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 16 af 28. maj 2002 om emballage til øl og

kulsyreholdige læskedrikke er udstedt med hjemmel heri, og bestemmelsen skal fortsat anvendes til at opretholde et returpantssystem i Grønland.

I § 7, stk. 1, nr. 15, er der hjemmel til, at Landsstyret kan fastsætte regler om vurdering af større anlægs virkninger på miljøet (VVM). Bestemmelsen implementerer Espoo-konventionen om miljøvurdering af anlæg, der formodes at have grænseoverskridende miljøvirkninger, således at negative miljøvirkninger mindskes eller bekæmpes gennem en forebyggende miljøindsats. Espoo-konventionen stiller krav om, at der gennemføres miljøkonsekvensvurderinger af en række oplyste anlæg, bl.a. kemiske anlæg, større kraftværker, minedrift og offshore produktion. Konventionen indeholder også bestemmelser om, at disse anlægs miljøvirkning skal offentliggøres og debatteres i fuld offentlighed. Espoo-konventionen blev tiltrådt af Grønland i 1993, og bestemmelsen skal fortsat anvendes til at fastsætte regler i overensstemmelse med konventionen. Bestemmelsen giver dog også mulighed for, at der stilles krav om vurdering af virksomheders og anlægs miljømæssige virkninger internt i Grønland.

Ved projektering af større anlæg bør en vurdering af virkninger på miljøet suppleres med en naturkonsekvensvurdering efter § 43 i Landstingslov nr. 29 af 18. december 2003 om naturbeskyttelse. Landsstyret arbejder aktuelt for at udstede en bekendtgørelse, hvori der fastsættes regler om vurdering af større anlægs virkning på miljø og natur under et.

Med hjemmel i § 7, stk. 1, nr. 16, kan Landsstyret fastsætte regler om indsamling og afgivelse af miljøoplysninger. Bestemmelsen er en indarbejdet i landstingsforordning om beskyttelse af miljøet som følge af Grønlands tiltrædelse af både Baselkonventionen om transport af farligt affald, Montrealprotokollen om ozonlagnedbrydende stoffer og Stockholmkonventionens POP-protokol om persistente organiske miljøgifte. De tiltrådte konventioner indeholder alle bestemmelser om afgivelse af oplysninger, og med § 7, stk. 1, nr. 16, er der hjemmel til Landsstyret kan sætte de nærmere rammer for den nødvendige indsamling af oplysninger fra virksomheder, kommuner og andre aktører. Bestemmelsen skal endvidere anvendes til at sikre indsamling af de oplysninger, der synes væsentlige for Landsstyret planlægning og udførelse af miljøbeskyttelse.

Regler om indsamling og afgivelse af miljøoplysninger efter bestemmelsen er begrænset af de generelle regler om forbud imod selvinkriminering, som de følger af den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6. Landsstyret kan ikke kræve oplysninger, herunder oplysninger om miljømæssige forhold, hvis der er mistanke om, at den der efter reglerne skulle afgive miljøoplysninger har begået et strafbart forhold og oplysningerne kunne være af betydning for den nærmere vurdering heraf.

Med forslaget til en ny § 7, stk. 1, nr. 17, gives Landsstyret hjemmel til at fastsætte regler om udarbejdelse og offentliggørelse af grønne regnskaber, herunder regler om hvem der er pligtige til at aflægge grønne regnskaber, om regnskabets periodisering, form, indhold og om offentlighedens adgang til de grønne regnskaber. Reglerne skal sikre, at de grønne regnskaber der aflægges, er gennemskuelige for offentligheden,

herunder at de fremstår ensartede og sammenlignelige, og at de er anvendelige som et redskab for en kontinuert miljøindsats.

Bestemmelsen foreslås indarbejdet i den gældende lovgivning for at skabe mulighed for implementering af grønne regnskaber i overensstemmelse med Landstingets beslutning (FM 2006/42 og 56). Hensigten med grønne regnskaber er at fremme bevidstheden om miljømæssige udfordringer og at tilskynde såvel offentlige som private virksomheder til at indføre miljøledelse.

Det grønne regnskab er en årlig opgørelse over miljøbelastning og forbrug af ressourcer i en virksomhed, en institution, en kommune eller lignende. Formålet med det grønne regnskab er at give ledelsen et redskab til at iværksætte en kontinuert og målrettet miljøindsats samt at give naboer, lokalsamfundet og offentligheden mulighed for at vurdere en virksomheds påvirkning af omgivelserne. I det grønne regnskab redegøres blandt andet for virksomheden eller kommunens miljøpåvirkning, herunder for forbrug af energi, vand, råvarer og forurenende stoffer samt for udledninger og affaldsproduktion. Et grønt regnskab kan også indeholde oplysninger om initiativer til miljøforbedringer og synliggøre effekten af eksempelvis medarbejdernes energibesparende handlinger for en virksomheds samlede økonomi og miljøbelastning.

I lovgivning og vejledning om grønne regnskaber skal det tilsigtes, at der skabes balance imellem de ressourcer der må investeres for at indsamle og præsentere miljødata og den økonomiske og miljømæssige gevinst som regnskabet ventes at have. Det største potentiale for miljømæssige forbedringer ventes for mellemstore og store virksomheder omfattet af miljøforordningens kapitel 5, virksomheder, hvis aktiviteter er vand-, materiale- eller energiintensive samt hjemmestyret og kommunerne, herunder forbrændingsanlæg og modtagestationer, offentlige kontorer og institutioner.

Landstingsforordningens formål er blandt andet er at sikre menneskers sundhedsmæssige og rekreative vilkår, jf. § 1, stk. 2. Da Hjemmestyret overtog kompetencen på miljøområdet i 1988 nedlagdes sundhedskommissionerne og bekendtgørelse om sundhedskommissioner i Grønland ophævedes. Reelt var der ikke hjemmel hertil, men i praksis fortsatte man i kommunalbestyrelserne med at administrere efter den ophævede bekendtgørelse og formålsparagraffen i forordningen indtil § 7, stk. 2, tilføjedes den gældende landstingsforordning i 1993.

Der er i § 7, stk. 2, angivet en række områder af betydning for menneskets sundhedsmæssige levevilkår, hvorom Landsstyret kan fastsætte nærmere regler. Bestemmelsen videreføres uændret med undtagelse af mindre ændringer i affattelsen af § 7, stk. 2, nr. 3 og 7.

I henhold til § 7, stk. 2, nr. 1, kan Landsstyret fastsætte regler om kvaliteten af vand, der indvindes både til drikkevand og til procesvand i levnedsmiddelindustrien, ligesom Landsstyret kan fastsætte regler om kontrol med vand. Der kan fastsættes nærmere regler om kontrollens omfang og konkrete udførelse.

I henhold til § 7, stk. 2, nr. 2, er der hjemmel til at fastsætte regler om udformning og valg af materialer ved forsyningsanlæg for vand med drikkevandskvalitet. Bemyndigelsen skal anvendes til at sikre, at forsyningsanlæg for drikkevand anlægges og drives i overensstemmelse med princippet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi. Efter bestemmelsen kan der fastsættes regler om, at eksempelvis rør til brug i forsyningsanlæg for drikkevand skal være godkendte til denne brug, så man undgår afgivelse af giftstoffer fra rør til vand samt tidlige brud.

Med hjemmel i § 7, stk. 2, nr. 3, kan Landsstyret fastsætte regler om sanitære forhold. I forhold til den gældende landstingsforordning, hvor man anvender betegnelsen toilet- og badeforhold, foreslås den bredere betegnelse sanitære forhold anvendt om forhold vedrørende toilet-, bade- og vaskefaciliteter samt forhold der er at sidestille hermed. Bemyndigelsen skal fortsat anvendes som hjemmelsgrundlag for bekendtgørelse nr. 27 af 17. september 1993 om klosetter og bortskaffelse af latrin og sanitært spildevand.

I henhold til § 7, stk. 2, nr. 4, kan der fastsættes regler om kvaliteten af badevand ved badestrande, i svømmebassiner og ved badeanstalter. Der kan tillige fastsættes regler om kontrol med badevand. Især ved svømmebassiner og badeanstalter, hvor der sker en kemisk rensning af badevandet, er det væsentligt at kunne fastsætte krav om grænseværdier for kemikalier så borgerne trygt kan benytte anlæggene.

Med hjemmel i § 7, stk. 2, nr. 5, kan Landsstyret fastsætte regler om dag- og natrenovationsordninger, herunder regler om afholdelse af udgifter vedrørende sådanne ordninger. I bekendtgørelse nr. 27 af 17. september 1993 om bortskaffelse af latrin og sanitært spildevand udstedt med hjemmel i blandt andet § 7, stk. 2, nr. 5, er rammerne for dag- og natrenovationsordninger fastsat. Bemyndigelsen skal anvendes til fortsat at sikre, at indsamling, transport og bortskaffelse af dag- og natrenovation sker på sundhedsmæssig og miljømæssig forsvarlig vis.

I § 7, stk. 2, nr. 6, gives Landsstyret hjemmel til at fastsætte regler om bortledning af sanitært- og ikke sanitært spildevand til terræn, is, sø, elv og hav. Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 27. af 17. september 1993 om klosetter og bortskaffelse af latrin og sanitært spildevand har ligeledes hjemmel heri. Bemyndigelsen skal anvendes til at fastsætte regler om bortledning af spildevand og til at regulere bortledningen til recipienter, hvis særlig miljø- eller sundhedsmæssige forhold taler herfor, herunder ny forskningsmæssig viden, nye miljøoplysninger eller hensyn til indvinding af drikkevand.

Direktoratet for Miljø og Natur har iværksat et projekt til belysning af spildevandsproblematikken.

Med hjemmel i § 7, stk. 2, nr. 7, kan der fastsættes regler om campingpladser, kultur-, fritids- og idrætsarrangementer og steder, hvor et stort antal personer samles. I den gældende forordning er nævnt aasivikstævner og sportsstævner, men det er Landsstyrets ønske at formuleringen skal afspejle og omfatte alle de arrangementer, der i dag arrangeres rundt i landet, og understrege at såvel traditionelle aasivikstævner som større koncerter er omfattet af bestemmelsen. Hvor et stort antal

mennesker samles kan der være særlige forhold af betydning for hygiejnen og sundheden såvel som miljøet, og bemyndigelsen skal anvendes til at fastsætte regler om toilet- og badeforhold, affaldsbortskaffelse og lignende så skader på mennesker og miljø undgås.

§ 7, stk. 2, nr. 8, omhandler flænsning af hav- og landdyr. Efter bestemmelsen er der hjemmel til, for Landsstyret at fastsætte regler om forbud mod flænsning af hav- og landdyr i nærmere afgrænsede områder. Et sådan forbud skal begrundes i hensynet til menneskers sundhedsmæssige levevilkår, herunder forurening af luft, vand, is, fjeld og jord. Efter bestemmelsen kan der også stilles krav om, at særlige pladser til flænsning af dyr indrettes og anvendes. Der er særlige hensyn at tage ved bortskaffelse af organisk affald efter flænsning af dyr, da nedbrydningen kun sker langsomt i et arktisk miljø.

Med hjemmel i § 7, stk. 2, nr. 9, kan der fastsættes regler om ligkapeller og kirkegårde. Der kan fastsættes regler om anlæg, indretning og drift af ligkapeller og kirkegårde, hvor der er hensyn at tage til menneskers sundhed og miljø.

I § 7, stk. 2, nr. 10, kan Landsstyret fastsætte regler om bortskaffelse af sygehusaffald. Bemyndigelsen skal anvendes til at fastsætte regler om bortskaffelse af klinisk risikoaffald og vævsaffald, herunder regler om registrering, anmeldelse, sortering, opbevaring, emballering og transport.

Med hjemmel i § 7, stk. 2, nr. 11, kan Landsstyret fastsætte regler om forhold der ikke er omfattet af de ovenstående bestemmelser, men vurderes at have betydning for den offentlige hygiejne og sundhedstilstand. Bemyndigelsen skal anvendes til at regulere de forhold man i dag ikke kender til, men hvor der senere viser sig at være et klart og entydigt hensyn at tage til menneskers sundhed og miljø.

Den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 3, giver Landsstyret adgang til, på bekendtgørelsesniveau, at fastsætte regler om håndtering af kasserede skibe. Dette for at sikre en miljømæssig forsvarlig bortskaffelse af kasserede skibe. Som det foregår i dag, hvor der ikke er klare regler på området, efterlades mange skibe ofte ved kaj med fare for olieforurening, hvis eller når de synker. De kasserede skibe udgør et reelt affaldsproblem så længe der ikke tages hånd om dem. Der lægges op til at kommunerne i første omgang pålægges et ansvar for anvisning af skrotningmuligheder for skibene. Såfremt kommunerne pålægges denne nye opgave, skal en økonomisk kompensation drøftes. I den foreslåede § 7, stk. 3, gives Landsstyret endvidere kompetence til at fastsætte regler om neddeling og genanvendelse af skibe.

Med forslaget til en ny § 7, stk. 4, gives Landsstyret hjemmel til at fastsætte regler om en række videns- og uddannelsesmæssige forhold i bestemte forurenende anlæg og i § 7, stk. 4, nr. 3, også i særligt forurenende virksomheder. De anlæg der henvises til i forslagets § 7, stk. 4, nr. 1 og 2, er omfattet af landstingsforordningens bestemmelser om særligt forurenende virksomhed, men er kendetegnet ved at der sker håndtering eller bortskaffelse af affald.

§ 7, stk. 4, nr. 1, omhandler personer, der leder bestemte forurenende anlæg. Med bestemmelsen gives Landsstyret hjemmel til at opstille krav til den tekniske viden, som disse personer skal besidde. Bemyndigelsen ventes anvendt hvor man, ved at stille krav til ledelsens viden og uddannelse, eksempelvis kan opnå en sikkerhedsmæssig forsvarlig drift med færre miljøskadelige uheld til følge eller en drift der i højere grad er i overensstemmelse med BAT-princippet. Der forskes intensivt i miljøforhold, og den viden, der er tilgængelig, bør komme det grønlandske samfund til gode i form af anlæg, der i etablering, drift og nedlukning er så miljømæssig skånsomme som muligt.

I henhold til § 7, stk. 4, nr. 2, kan Landsstyret fastsætte regler om undervisning af personale, der betjener forurenende anlæg. Her tænkes der særligt på de ansatte, som betjener forbrændingsanlæg og modtagestationer. Kravet om undervisning af personale skal ses som en sikkerhedsmæssig såvel som en samfundsøkonomisk foranstaltning. Den type af forbrændingsanlæg, som opføres i dag, har en teknisk karakter som forudsætter, at driftspersonalet har gennemgået en forudgående oplæring i betjening af anlægget og har bevis herfor. Ligeledes er det nødvendigt med undervisning af personale, der betjener modtagestationerne, da personalet modtager, sorterer og videresender farligt affald. Personalet skal have forudgående kendskab til, hvordan sådanne affaldskategorier håndteres og hvilke forholdsregler der skal tages.

I forbindelse med miljøgodkendelsen af en modtagestation er der i dag indføjet vilkår om, at driftspersonalet skal have modtaget undervisning, der gør, at de kan drive anlægget på en tilfredsstillende måde, såvel teknisk som miljømæssigt. Den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 4, nr. 2, skal sikre den forudsatte hjemmel til at kunne stille et sådant vilkår.

I dag afholder MOKANA, et fælleskommunalt selskab bestående af en række nordjyske kommuner, lejlighedsvis kurser for driftspersonalet på modtagestationerne. De grønlandske kommuner har indgået en associerings- og samarbejdsaftale med MOKANA omkring miljøfarligt affald.

I forhold til bygdeforbrændingsanlæggene er der udarbejdet en driftsvejledning samt en instruktionsvideo/dvd, som personalet bør gøres bekendt med ved ansættelse.

På sigt vil der dog være behov for mere formaliserede kurser, der dækker hele affaldsområdet og er målrettet de enkelte sektorer indenfor affaldsområdet. I Danmark findes der for eksempel en række kompetencegivende AMU-kurser inden for renovationsområdet.

De nærmere krav til undervisning af personale, der betjener bestemte forurenende anlæg, herunder krav om bevis for den nødvendige tekniske viden, vil blive fastsat i en bekendtgørelse.

Det foreslås, at Landsstyret i medfør af § 7, stk. 4, nr. 3, kan fastsætte regler om særligt forurenende virksomheders inddragelse af medarbejderne i miljøarbejdet. Som et minimum skal alle medarbejdere være bekendte med indholdet af

virksomhedens miljøgodkendelse, hvis der er tale om en virksomhed omfattet af bilagene i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 om miljøgodkendelse af særligt forurenende virksomheder m.v. Landsstyret kan fastsætte regler om, hvordan særligt forurenende virksomheder i øvrigt skal inddrage medarbejderne i miljøarbejdet i en bekendtgørelse.

Til nr. 6

De nye regler i § 10 skal uddybe reglerne om tilsynsmyndighedens adgang til at meddele påbud når den bliver opmærksom på ulovlige forhold. Reglerne i den gældende landstingsforordning er uklare og lever ikke op til de almindelige krav om skærpet hjemmel til påbud, forbud og lignende bebyrdende indgreb. § 10, stk. 1, videreføres uændret i ændringsforslaget. § 10, stk. 2, foreslås præciseret og et nyt § 10, stk. 3, føjet til landstingsforordningen.

I henhold til § 10, stk. 1, skal tilsynsmyndigheden foranledige at ulovlige forhold bliver bragt til ophør. Tilsynsmyndigheden kan om nødvendigt meddele forbud eller påbud om foranstaltninger, der kan afhjælpe eller afværge en forurening. Omfatter det ulovlige forhold en særligt forurenende virksomhed, kan tilsynsmyndigheden vælge at give påbud efter § 24 eller udstede forbud efter §§ 25 og 26 i den gældende landstingsforordning.

Med hjemmel i den gældende landstingsforordnings § 11 kan tilsynsmyndigheden lade påbudte foranstaltninger udføre for den ansvarliges regning. Bestemmelsen benyttes kun hvis en meddelt tidsfrist for påbudte foranstaltninger overskrides eller hvis en øjeblikkelig indgriben er nødvendig for at afværge væsentlig forurening.

Bestemmelsen i § 10, stk. 2, præciserer, at det ikke alene er kapitel 5-virksomheder tilsynsmyndigheden kan give påbud, men også virksomheder som ikke er omfattet af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 om miljøgodkendelse af særligt forurenende virksomheder m.v., når disse medfører sundhedsmæssige problematiske forhold eller væsentlig forurening, herunder affaldsfrembringelse. Med til sundhedsmæssige problematiske forhold regnes alle forhold der ved en påvirkninger over tid må forventes at give skader på menneskers helbred.

Ifølge § 25 i den gældende landstingsforordning er det allerede i dag muligt at nedlægge forbud mod en listevirksomhed. Forslaget i § 10, stk. 3, lægger op til, at der ligeledes kan nedlægges forbud mod virksomheder eller en aktivitet, som ikke er godkendelsespligtig i forhold til landstingsforordningens kapitel 5, hvis aktiviteten eller virksomheden indebærer en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller sundhedsmæssige skader. En udnyttelse af bestemmelsen i § 10, stk. 3, 2. pkt., vil kunne blive anvendt i situationer, hvor der er konstateret gentagne eller vedvarende tilsidesættelse af påbud. Forbud mod en virksomhed eller en aktivitet i medfør af § 10, stk. 3, 2. pkt., er en meget indgribende bestemmelse, som kun er tænkt anvendt i yderste konsekvens. Før et sådant påbud om lukning af en virksomhed kan komme på tale, skal alle kendte løsninger af problemet være afsøgt.

Landstingsforordning om beskyttelse af miljøet har til formål at værne om natur og miljø, men herunder også at tilvejebringe sundhedsmæssigt begrundede regler af betydning for miljøet. Både den ændrede § 10, stk. 2, og den nye § 10, stk. 3, omhandler dermed forbud og påbud ved sundhedsmæssigt problematiske forhold eller nærliggende risiko for sundhedsmæssige skader og forurening. Sundhedsmæssige skader omfatter såvel fysiske som psykiske skader på mennesker. Hvor der er nærliggende risiko for sundhedsmæssige skader på mennesker, der enten deltage i eller er del af omgivelserne til en aktivitet, gives tilsynsmyndigheden adgang til at give påbud for aktiviteten. Afhjælpes ulemperne ikke med et påbud, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud imod enten virksomheden eller aktiviteten, jf. § 10, stk. 3.

Under høring udtrykte embedslægeinstitutionen ønske om, at det med den ændrede landstingsforordning blev understreget, at embedslægeinstitutionen skal inddrages i sager, som omfatter en konkret vurdering af sundhedsmæssige problematiske forhold eller skader for mennesker, hvad enten der er tale om skader på befolkninger, på grupper eller på individer. Reglerne for Embedslægeinstitutionens inddragelse i sager om påbud og forbud efter landstingsforordning om beskyttelse af miljøet er fastsatte i forordningens §§ 37 – 39. Derfor skal embedslægeinstitutionen inddrages i afgørelser af sager efter § 10, stk. 2 og 3, hvis disse begrundes nærliggende risiko for sundhedsmæssige skader.

Til nr. 7

Forslaget indeholder en ny bestemmelse, § 13a, der supplerer den gældende miljøforordnings § 12 om tilsynsmyndighedens adgang til virksomheder og anlæg. I modsætning til § 12 er § 13a målrettet situationer, hvor myndighederne har behov for oplysninger i forbindelse med enten en konkret, indtrådt forurening eller en konstateret mulig forureningsrisiko. Tilsynsmyndigheden kan ikke alene kræve oplysninger om miljørelaterede forhold fra virksomheder omfattet af landstingsforordningens kapitel 5 om særligt forurenende virksomhed, men også fra alle andre typer af virksomhed, herunder institutioner, havne, skibe, pramme, både og lignende aktiver.

Oplysninger om miljørelaterede forhold er afgørende for at der kan iværksættes både forebyggende og, når skaden er sket, afhjælpende foranstaltninger. Tilsynsmyndigheden gives med bestemmelsen adgang til alle oplysninger, der er af betydning for en nødvendig miljøindsats. Hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at der er tale om strafbare forhold og hvor oplysningerne vil kunne være af betydning for den nærmere vurdering heraf, er tilsynsmyndigheden dog afskåret fra at kræve disse fremlagt, jf. de almindelige retsprincipper om forbud imod selvinkriminering.

Efter § 13a, stk. 1, kan tilsynsmyndigheden anmode den, der ejer eller driver en virksomhed, et aktiv eller en institution, herunder for eksempel en havn eller et tankanlæg, om at give oplysninger af betydning for forebyggelse af en mulig forureningsrisiko eller for afhjælpende foranstaltninger ved en allerede indtrådt forurening. Efter bestemmelsen kan tilsynsmyndigheden anmode om oplysninger,

som den pågældende ejer eller driftsleder allerede er i besiddelse af såvel som oplysninger, der kan frembringes ved udgiftskrævende undersøgelser m.v.

Kriteriet mulig forureningsrisiko kræver ikke, at der konkret er påvist en aktuel forureningsfare, men vil allerede være opfyldt, hvis en forureningsfare ikke kan anses som udelukket, for eksempel fordi myndighederne ikke er kendt med lasten på et skib efterladt i et havneområde eller karakteren af et udslip fra et anlæg.

Med hjemmel i § 13a, stk. 2, kan tilsynsmyndigheden anmode den, der tidligere har ejet eller drevet en virksomhed, en institution, en havn, et skib, en båd, en pram eller lignende anlæg om at afgive oplysninger af betydning for behandlingen af en allerede indtrådt forurening. Omfattet af påbudet om at overdrage oplysninger er blandt andet tegninger over anlæggets indretninger, rapporter om drift, meddelte godkendelser og vilkår, rapporter efter tilsyn og særligt ved skibe oplysninger om last, besætning og lignende forhold som den tidligere ejer, driftsleder eller kaptajn måtte ligge inde med eller måtte se sig i stand til at fremskaffe umiddelbart og uden væsentlige udgifter.

Samme pligt gælder for en tidligere ejer m.v., hvis en forurening endnu ikke er indtrådt, men faren herfor på grund af objektive omstændigheder skønnes at være overhængende. Dette kan eksempelvis være tilfældes, hvis beholdere med et giftigt indhold viser så alvorlige tegn på korrosion, at en forurening vil kunne indtræde i den nærmeste tid.

Bestemmelsens § 13a, stk. 3, giver tilsynsmyndigheden en generel hjemmel til at pålægge den, der ejer eller driver en forurenende virksomhed, en institution, en havn eller et aktiv, herunder et skib, at føre egenkontrol. Pligten vedrører ikke tidligere ejere eller driftsherrer m.v. som omhandlet i stk. 2.

Det tilsigtes med § 13a, at fastholde forureneren som den, der først og fremmest skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at afværge følgerne af en forurening, og som ligeledes skal afholde udgifterne i forbindelse hermed. Efter § 13a, stk. 3, nr. 1, kan tilsynsmyndigheden påbyde den, der ejer eller driver en virksomhed eller lignende anlæg for egen regning at udtage prøver og foretage analyse af stoffer, støj og rystelser, der udledes til omgivelserne ved en truende eller indtrådt forurening. Efter § 13a, stk. 3, nr. 2, kan den ansvarlige, jf. § 13a, stk. 1, desuden påbydes at udtage prøver og foretage analyser af materialer, produkter og affaldsstoffer, der indgår i eller udledes af anlæggets drift. Med hjemmel i § 13a, stk. 3, nr. 3 og 4, kan den, der ejer eller driver en virksomhed, et aktiv, en institution eller en havn pålægges at klarlægge årsagerne til og virkningerne af en stedfunden forurening samt klarlægge, hvordan følgerne af denne kan forebygges eller afhjælpes.

Det vil ved anvendelsen af hjemmelen i § 13a, særligt til påbud om udgiftskrævende undersøgelser m.v. være et krav, at myndighederne har en begrundet mistanke om, at der er sket en forurening, og der kan således ikke uden videre udstedes påbud efter § 13a om undersøgelse af eksempelvis afløb og kloakforhold. For eksempel vil påbud om undersøgelse af stikledning normalt forudsætte, at kommunen har udført en

lignende inspektion af hovedledningen for at kunne indkredse, hvor indsivningen stammer fra.

Det gælder endvidere for § 13a, at der skal være proportionalitet mellem miljømæssige forbedringer og de virkemidler, der konkret tages i brug. Således har myndighederne pligt til at undgå, at der kræves uforholdsmæssigt dyre foranstaltninger i forhold til det mulige problems omfang.

Til nr. 8

Da affaldsdata er helt afgørende for den affaldsplanlægning Landsstyret skal føre, jf. § 36b, foreslås der sikret en hjemmel for Landsstyret til at kræve affaldsinformationer fra kommunerne. Standardiserede og målrettede informationer om miljømæssige forhold rundt i landet udgør et vigtigt arbejdsgrundlag for Landsstyret.

§ 15, stk. 2, giver Landsstyret mulighed for at fastsætte regler om, at kommunalbestyrelserne skal indsende indberetninger om deres kortlægnings- og tilsynsvirksomhed, herunder om resultaterne af målinger og undersøgelser, samt fastsætte regler om indberetningens form, jf. den foreslåede § 35c, stk. 4.

Formålet med de foreslåede bestemmelser er dels at sikre et solidt grundlag for Landsstyrets affaldsplanlægning, og dels at give Landsstyret mulighed for at fastsætte regler vedrørende tilsyn, hvor Landsstyret vurderer, at kommunen ikke varetager tilsynsforpligtigheden i tilstrækkeligt omfang. Ligeledes kan bestemmelserne blive anvendt i situationer hvor Landsstyret bliver bekendt med problemer omkring særlige virksomhedstyper. Dette vurderes dog at være i meget sjældne tilfælde, da langt størstedelen af de virksomhedstyper, som kan give anledning til miljømæssige problemer, er omfattet af kapitel 5 i miljøforordningen, hvorfor disse kræver en miljøgodkendelse, og derfor er omfattet af Landsstyrets tilsynsforpligtigelse.

Til nr. 9

Siden miljøforordningens tilblivelse er der foretaget flere ændringer af § 23, hvorfor bestemmelsen i forslaget er gengivet i sin helhed. § 23, stk. 1 og 2, videreføres uændret i forslaget. Til den gældende landstingsforordnings § 23, stk. 3, indsættes en bestemmelse særligt omhandlende anlæg til deponering af affald. § 23, stk. 4 og 5, videreføres uændret. Der foreslås indsat nye bestemmelser i § 23, stk. 6, 7 og 8, og dermed bliver § 23, stk. 6 og § 23, stk. 7 i den gældende landstingsforordning til § 23, stk. 9, og § 23, stk. 10, i det foreliggende forslag. Endelig foreslås en præcisering af ordlyden i den nye § 23, stk. 9.

I §23 indeholder retningslinier for godkendelse af særligt forurenende virksomheder efter den gældende forordnings §§ 16-20. Ved behandling af godkendelsessager skal der tages stilling til den forurening der stammer fra virksomheden, herunder

spildevand, mængder af slam og fast affald, forurening ved luftformige stoffer samt støjgener. Når der meddeles godkendelse af særligt forurenende virksomhed skal der fastsættes fornødne vilkår med hensyn til virksomhedens forurening, herunder vilkår om virksomhedens placering, forureningens art og omfang samt om virksomhedens drift og driftskontrol. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse oplyser virksomheden hvilke tiltag de vil tage for at begrænse en forurening, jf. § 23, stk. 1.

Det skal understreges, at en godkendelse konkret normerer hvilken forurening der må finde sted. Det betyder at emission af stoffer, der ikke er omfattet af godkendelsen, må anses for ulovlig.

Det dokument hvori godkendelsen meddeles, bør præcisere forudsætninger og vilkår af hensyn til både forståelse af godkendelsens omfang og af hensyn til behandling af senere opståede spørgsmål.

Særligt skal bemærkes, at der, efter § 23, stk. 2, i en godkendelse af særligt forurenende virksomhed kan stilles vilkår om rapporteringspligt for virksomheden. Denne pligt vil ofte dreje sig om løbende indberetninger af virksomhedens egne målinger og analyser heraf. Der kan ligeledes, i henhold til § 23, stk. 2, fastsættes vilkår om en virksomheds betaling for de pligtige, løbende miljøundersøgelser. Omfattet heraf er undersøgelser af en art, der naturligt vil være led i virksomhedens drift med henblik på at begrænse forurening, jf. landstingsforordningens § 12 om udøvelse af tilsyn.

Efter § 23, stk. 3, skal en godkendelse anføres vilkår med hensyn til virksomhedens etablering og vilkår for drift. Godkendelsesbeslutningen bør normalt indeholde de endelige vilkår for virksomhedens påbegyndelse, udvidelse eller ændring. Undtagelsesvis kan der dog tænkes situationer, hvor udskydelse af fastsættelsen af de endelige vilkår kan forsvares, for eksempel i tilfælde hvor der er tvivl om omfanget af afhjælpende foranstaltninger, idet forureningsgraden ikke på forhånd kan bedømmes med tilstrækkelig sikkerhed.

Til miljøforordningens § 23, stk. 3, foreslås tilføjet særlige vilkår for godkendelse af anlæg til deponering af affald. Det er nødvendigt at medtænke nedlukning og efterbehandling af sådanne anlæg ved udstedelsen af miljøgodkendelser efter landstingsforordningens kapitel 5.

Hvor en godkendelse af særligt forurenende virksomhed skal indeholde vilkår for virksomhedens etablering og drift, skærpes kravene til en miljøgodkendelse af anlæg til deponering af affald, så der også skal fastsættes vilkår om nedlukning og efterbehandling. Det er væsentligt at sikre, at anlæggene ikke står hen med mulighed for forurening når de ikke længere er i drift, sådan som det tidligere er sket. Det må formodes, at eksempelvis nedlagte dumpe udgør et miljømæssigt problem i Grønland og at der på sigt må forventes betydelige udgifter til sikringsforanstaltninger.

I henhold til § 23, stk. 4, er vilkår for godkendelse af virksomheder, der frivilligt ansøger om godkendelse efter den gældende forordningens § 18, bindende. En ansøgning om godkendelse kan trækkes tilbage inden en godkendelse er meddelt.

Efter § 23, stk. 5, kan en godkendelse for særligt forurenende virksomhed meddeles for en begrænset periode. Tidsbegrænsninger skal undtagelsesvis anvendes, når det ikke på godkendelsestidspunktet er muligt at vurdere fremtidige skadevirkninger af virksomhedens aktiviteter. Som hovedregel må der dog kunne stilles krav om vilkårenes endelige og bestemte karakter, og godkendelser udstedes efter reglerne om godkendelsesperioder og Landsstyrets adgang til at ændre på de meddelte vilkår, jf. § 27, stk. 2 og 3. Vilklårene i en godkendelse er af stor betydning for såvel virksomheden som dens omgivelser. Med en godkendelse får virksomhederne klarhed over, hvilke forskrifter der skal opfyldes og de sikres en periode at arbejde i, og virksomhedens omgivelser får et klart grundlag for at vurdere, hvilke forurenende aktiviteter der må finde sted og hvilke miljøbeskyttende foranstaltninger der kan kræves opretholdt i forbindelse med virksomhedens drift.

Bestemmelsen gælder for alle nye anlæg samt for allerede etablerede anlæg i den situation, hvor miljøgodkendelsen skal fornys. Den nye bestemmelse i § 23, stk. 6, fastslår, at den, der driver et anlæg til deponering af affald, har pligt til at foretage nedlukning såvel som efterbehandling. Inden der foretages en nedlukning skal Landsstyret informeres herom. Pligten til at foretage nedlukning og efterbehandling træder i kraft, når anlægget ikke længere anvendes til det oprindelige formål, og eksempelvis ikke længere modtager affald til deponering.

§ 23, stk. 7, omhandler sikkerhedsstillelse. Krav om sikkerhedsstillelse er en måde at sikre, at forurenere kommer til at betale for bortskaffelsen af affald, også i situationer hvor virksomheden er ophørt og i situationer hvor økonomien ikke længere er tilstede for dækning af nye krav. Krav om sikkerhedsstillelse blev introduceret ved sidste ændring af miljøforordningen i 2004, men har endnu ikke været anvendt i praksis.

Hvor § 7 i den gældende landstingsforordning giver mulighed for, at Landsstyret kan fastsætte regler om sikkerhedsstillelse i en lang række forhold, er den foreslåede bestemmelse i § 23, stk. 7, mere specifik og omhandler alene listevirksomheder, der håndterer affald. Det er i § 23, stk. 7, nr. 1, ophugningsvirksomhed, herunder bilophugning og skibsofhugning, i stk. 7, nr. 2, virksomheder, der udtager mekaniske genstande og lignende med henblik på genanvendelse, i stk. 7, nr. 3, virksomheder, der foretager mekanisk fragmentering af metalaffald, og endelig med forslaget stk. 7, nr. 4, virksomheder, der driver anlæg for deponering af affald.

Når denne nye bestemmelse er foreslået, skal det ses på baggrund af behovet for særligt over for de nævnte virksomhedstyper at sikre, at en gennemgribende oprydning finder sted, da de ofte vil ligge inde med store affaldslagre.

Sikkerhedsstillelse er en økonomisk forsikring, en art opsparing til forventede fremtidige anlægsomkostninger. De mest almindelige former for sikkerhed vil være garanti fra et pengeinstitut eller fra et kaufionsforsikringselskab eller deponering af kontanter i et pengeinstitut, værdipapirer eller lignende. Beløbet afholdes af anlæggets ejer. § 23, stk. 7, er primært tænkt anvendt i forhold til ophugningsanlæg og ved etablering af nye lossepladser.

I forhold til ophugningsvirksomhed, er sikkerhedsstillelsens størrelse skønsmæssigt sat til 500.000 kr. Tallet vil dog afhænge af virksomhedens omfang. Endvidere kan Landsstyret stille krav om tegning af en forsikring mod uforudset opstået forurening. En sådan er skønsmæssigt sat til 5.000 kr. per år.

Ophugningsanlæg vil typisk blive anlagt på allerede etablerede erhvervsgrunde, for eksempel entreprenørpladser, værfter og lignende, hvorfor den primære aktivitet ved nedlukning af anlægget vil være oprydning på pladsen.

Sikkerhedsstillelsen, som nævnt i stk. 7, skal dække tilsynsmyndighedens udgifter til foranstaltninger, herunder videretransport og destruktion eller deponering af affaldet ved en selvhjælpshandling efter § 11, jf. ændringsforslagets § 23, stk. 8. Ændres grundlaget for beregning af sikkerhedsstillelsens størrelse væsentligt, eksempelvis fordi man får ny viden om affaldets indhold eller adgang til nyere og dyrere metoder til miljømæssig forsvarlig håndtering af dette, har Landsstyret mulighed for at regulere størrelsen af den sikkerhed der skal stilles. En ny, gennemsnitlig grønlandsk losseplads er skønnet til at dække et areal på 100x100 meter og til at have en fyldningshøjde på 10 meter. Det påregnes, at der sker jævnlig afdækning af pladsen, og at perkolatet samles, monitoreres og derefter udledes til havet. Det forudsættes, at perkolatet monitoreres i en periode på 30 år efter pladsens nedlukning.

Sikkerhedsstillelsen kan eksempelvis opgøres som følger, idet de uforudsigelige omkostninger er sammenvejet af omkostning og sandsynlighed for hændelsen. Der er tale om det samlede beløb over lossepladsens levetid (inklusive efterbehandlingsperiode):

Sikkerhedsstillelse, lossepladser:

Uforudsigelige omkostninger		
	Brand i affaldet	10
	Ekspllosion	20
	Recipientforurening	30
Nedlukning		300
Forudsigelige omkostninger		
	Perkolatmonitorering i efterbehandlingsperiode	1.500
Sikkerhedsstillelse i alt		1.860

Beløb er angivet i kr. 1.000.

Det samlede omfang af sikkerhedsstillelse er beregnet på baggrund af de omkostningsniveauer og sandsynligheder for uheld, som blev beregnet i forbindelse med Miljøstyrelsens baggrundsarbejde for beregning af sikkerhedsstillelse for danske lossepladser, dog tillempet grønlandske forhold.

Der kan ved detailplanlægning af lossepladserne forekomme store variationer med ændring af sikkerhedsstillelsen til følge.

Det er endnu ikke fastsat, hvordan en konkret sikkerhedsstillelse skal udformes. Dette kan gøres som kontant indskud i en puljeordning, som bankgaranti eller som en tvungen forsikring.

Endelig foreslås en nyaffattelse af forslaget § 23, stk. 9, der er en videreførelse af bestemmelsen i den gældende forordnings § 23, stk. 6. Bestemmelsen fastslår, at ved bygge- og anlægsarbejder kan en godkendelse efter forordningen ikke udnyttes inden fristen for at klage, jf. § 42, er udløbet. En uklar formulering af en undtagelsesbestemmelse i den gældende forordningstekst forslås erstattet af det vilkår, at godkendelsesmyndigheden kan meddele tilladelse til udnyttelse af en godkendelse til bygge- og anlægsarbejder inden klagefristens udløb.

I henhold til § 23, stk. 10, kan Landsstyret til vejledning og instruktion for myndigheder og virksomheder fastsætte nærmere regler for ansøgnings- og godkendelsesordningens gennemførelse. Omfattet er regler om sagsbehandlingen, de oplysninger, der skal foreligge ved denne og regler for spørgsmålet om koordination med andre myndigheder.

Til nr. 10

Til § 35a

Affald og affaldsrelaterede problemstillinger spiller en stadig større rolle i samfundet, hvorfor der er brug for en mere detaljeret og omfattende regulering af området. På baggrund heraf foreslås det at indsætte et selvstændigt kapitel om affald i miljøforordningen.

Bestemmelsen i § 35a, stk. 1, fastslår, at enhver, der opbevarer, behandler eller bortskaffer affald, er ansvarlig for, at der ikke herved sker en forurening af luft, vand, is, fjeld eller jord. Bestemmelsen indebærer, at den enkelte er ansvarlig for at nødvendige foranstaltninger er foretaget således, at der ikke sker en forurening af luft, vand, is, fjeld eller jord.

Landsstyret skal i medfør af § 35a, stk. 2, fastsætte regler om affaldsbegrebet. Med affaldsbegrebet henføres der til en kategorisering af forskellige affaldsfraktioner. Forslaget lægger op til, at de affaldstermer og kategorier som anvendes internationalt, indarbejdes i den grønlandske lovgivning. Grønland transporterer i dag en del affald til Danmark, hvorfor det vil være naturligt, at Grønland bruger de samme betegnelser og kategorier som anvendes internationalt, sådan at der ikke i konkrete situationer opstår tvivl om disse begreber og deres anvendelse på grund af en manglende harmonisering.

Det følger af Rådets afgørelse af 27/11 2001 om de oversøiske landes og territoriers (OLT) associering med Det Europæiske Fællesskab artikel 39, at transport af affald

mellem EU og Grønland som udgangspunkt skal kontrolleres i overensstemmelse med Baselkonventionen og EU's Affaldsforordning. Det følger imidlertid endvidere af afgørelsens artikel 39, stk. 7, at det er muligt at anvende nationale regler for transport af affald fra Grønland til Danmark. I alle henseender vil det dog være mest praktisk og fremtidssikret, at følge den kategorisering og klassificering som anvendes internationalt. Det vil konkret sige EU's direktiv om farligt affald samt de hovedkategorier, der anvendes i Baselkonventionen og i Rådets forordning om overvågning af og kontrol med overførsel af affald inden for, til og fra Det Europæiske Fællesskab (Affaldsforordningen, Rådets forordning nr. 259/93/EØF med ændringer i 1997 og 2001).

En nærmere kategorisering af affald vil indgå som bilag i den nye affaldsbekendtgørelse, som skal udarbejdes på baggrund af dette ændringsforslag.

Der er i ændringsforslaget indsat en § 35a, stk. 3, om oplysningspligt i forhold til affaldsadministrationen. I den gældende landstingsforordnings § 12 er der i forvejen mulighed for, at tilsynsmyndigheden kan kræve oplysninger, som har betydning for vurdering af forureningsrisikoen eller for eventuelle afhjælpende foranstaltninger, ligesom der kan afkræves prøver af materialer med videre. Den foreslåede § 35a, stk. 3, er dog i højere grad tænkt anvendt i forhold til at opsamle et brugbart datagrundlag. I forbindelse med, at der bliver indført krav om, at Landsstyret skal foretage affaldsplanlægning og ikke mindst udarbejde en affaldshandlingsplan, er det nødvendigt at have et overblik over affaldsmængder og affaldsstrømme. Skal der ske en opfyldelse af opstillede mål, er det væsentligt, at der er mulighed for at indsamle oplysninger, som kan indgå som indikatorer for målopfyldelsen. Bestemmelsen giver således affaldsadministrationen mulighed for at indhente væsentlige informationer fra virksomheder.

Landsstyret gives med § 35a, stk. 3, adgang til enhver oplysning, der er af væsentlig betydning for affaldsadministrationen. Hvor Landsstyret vurderer, at der er tale om strafbare forhold, og hvor oplysningerne omfattes af bestemmelsen vil kunne være af betydning for den nærmere vurdering af forholdet, er Landsstyret afskåret fra at kræve disse fremlagt, jf. de almindelige retsprincipper om selvinkriminering.

Til §35b

Bestemmelserne i § 35b træder i stedet for og præciserer bestemmelsen i § 7, stk. 1, nr. 4, i den gældende landstingsforordning. Det er nødvendigt med en præcisering af de gældende regler på området idet der vurderes, at der ikke i den gældende miljøforordning er en tilstrækkelig klar hjemmel til at fastsætte regler om udarbejdelse af affaldsregulativer samt til at fastsætte regler om velfungerende affaldsindsamlings- og anvisningsordninger. Der er i medfør heraf fastsat regler herom i en bekendtgørelse, og stort set alle kommuner har udarbejdet affaldsregulativer.

Den nye § 35b, stk. 1, nr. 1, giver Landsstyret til opgave at fastsætte regler om udarbejdelse af affaldsregulativer. Bestemmelsen er indført for at bringe lovgivningen i overensstemmelse med praksis. Der er i dag fastsat regler om

udarbejdelse af affaldsregulativer på bekendtgørelsesniveau. Affaldsregulativerne udarbejdes i dag af den enkelte kommune og fastsætter reglerne for affaldshåndteringen i den enkelte kommune, ligesom forskellige gebyrer forbundet hermed figurerer i et bilag til affaldsregulativet.

Den foreslåede bestemmelse i § 35b, stk. 1, nr. 2, understreger, at Landsstyret skal fastsætte regler om indsamlings- og anvisningsordninger. Med indsamlingsordninger tænkes der eksempelvis på indsamling af dag- og natrenovation og indsamling af storskrald. Stort set alle kommuner har i dag etableret indsamlingsordninger. Anvisningsordninger skal forstås således, at der ikke nødvendigvis er etableret en konkret indsamlingsordning for den pågældende fraktion, men den ansvarlige myndighed oplyser i stedet affaldsproducenten om, hvor den pågældende affaldsfraktion kan bortskaffes.

I henhold til § 35b, stk. 1, nr. 3, skal Landsstyret fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at anvise bortskaffelsesmuligheder for affald. Bestemmelsen er medtaget, idet der i dag er fastsat regler på bekendtgørelsesniveau om, at kommunalbestyrelsen i alle byer og bygder skal sikre etablering af en bortskaffelsesmulighed for dagrenovation og dagrenovationslignende affald, døde hunde og andre mindre dyr, brændbar og ikke-brændbar emballage, sten, jord, grus, bygningsmaterialer og andet fyldmateriale og jernskrot.

I henhold til § 35b, stk. 1, nr. 4, skal Landsstyret fastsætte regler om kommunalbestyrelsens pligt til at forestå indsamling og bortskaffelse af affald. Af Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 28 af 17. september 1993 om bortskaffelse af affald fremgår det, at kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise en bortskaffelsesmulighed for affald, mens kommunalbestyrelsen kan iværksætte indsamlingsordninger. I praksis har stort set alle kommuner dog etableret indsamlingsordninger for dag- og natrenovation i byerne og bygderne.

Samtidig med at Landsstyret skal fastsætte regler om den enkelte kommunes pligt til at etablere anvisnings- samt indsamlingsordninger, skal Landsstyret ligeledes fastsætte regler om affaldsproducenternes pligt til at benytte indsamlingsordninger og anviste bortskaffelsesmuligheder eller affaldsordninger. Bestemmelsen i § 35b, stk. 1, nr. 5, fastslår dette forhold. Bestemmelsen er medtaget, idet det ofte vil være nødvendigt fra centralt hold at fastsætte sådanne regler om affaldsproducenternes pligt til at benytte etablerede ordninger. Har Landsstyret ikke pligt til at fastsætte regler herom, kan det betyde, at affaldsproducenterne selv ønsker at bortskaffe affald for at spare de udgifter, som eventuelt vil være forbundet med den kommunale ordning. Dette kan i nogle tilfælde betyde, at affaldet ikke vil blive behandlet og bortskaffet hensigtsmæssigt. Endvidere er det væsentligt, at sikre dimensioneringsgrundlaget for kommunale modtage- og bortskaffelsesordninger, sådan at driften af disse ikke vanskeliggøres.

I henhold til § 35b, stk. 1, nr. 5, skal Landsstyret ikke alene fastsætte regler om affaldsproducenternes pligt til at benytte indsamlingsordninger og anviste bortskaffelsesmuligheder eller affaldsordninger for i byer og bygder, men også for

det åbne landskab. I takt med, at der bygges flere hytter, er det nødvendigt også at fastsætte regler om affaldsbortskaffelse og affaldsordninger i det åbne land.

I henhold til § 35b, stk. 1, nr. 6, skal Landsstyret fastsætte regler om oplysningspligten omkring affald til ikke alene for virksomheder, men også for borgere, husejere, institutioner og havne. Bestemmelsen i § 35b, stk. 1, nr. 6, finder anvendelse i forhold til den enkelte borger i de tilfælde, hvor denne vurderes at have affaldsmængder ud over det, som kan betegnes som normalt for en husholdning. Bestemmelsen i § 35b, stk. 1, nr. 6, skal sikre, at håndværkere eller øvrige erhvervsdrivende ikke bortskaffer erhvervsaffald gennem den kommunale affaldsordning gældende for private husstande. Med henblik på oplysningspligtens omfang må denne bygge på et proportionalitetsprincip. Der skal være sammenhæng mellem myndighedens behov for at indsamle oplysninger og få konkrete forhold belyst og de omkostninger, som den enkelte påføres.

Bestemmelsen i § 35b, stk. 2, tager sigte på udstedelse af generelle regler om opbevaring, behandling, genanvendelse og bortskaffelse af affald med henblik på at forebygge og bekæmpe forurening.

Efter § 35b, stk. 2, nr. 1, kan Landsstyret fastsætte regler om bortskaffelse af affald, herunder klassificering, anmeldelse og sortering af affald. Desuden kan der fastsættes regler om opbevaring, indsamling og transport af affald og endelig behandling og oparbejdning af affald ved modtagestationer, forbrændingsanlæg og dumpe.

Omfattet af bestemmelsen er også regler om kildesortering. Med kildesortering forstås der sortering af husholdningsaffald i husholdningerne, for eksempel i fraktionerne elektronikskrot, brændbart affald til forbrænding, ikke-brændbart affald til deponi eller genanvendelse og farligt affald til særlig bortskaffelse. Bestemmelsen om kildesortering skal ses på baggrund af ønsket om i højere grad at bringe lovgivningen i overensstemmelse med affaldshåndtering i kommunerne, sådan som den finder sted i praksis. Der er således ikke i den nuværende lovgivning hjemmel til at stille krav om kildesortering, ligesom der ikke er hjemmel til at stille krav om sortering af affald i fraktionerne brændbart og ikke-brændbart affald. I dag er der etableret forbrændingsanlæg samt modtagestationer i alle større byer, hvilket nødvendiggør en øget sortering, såfremt disse anlæg skal fungere effektivt og efter hensigten. Ligeledes er der behov for, at der tages hånd om eksempelvis elektronikskrot og andre affaldsfraktioner, som indeholder miljøfarlige stoffer. Idet ikke alle kommuner i dag har etableret modtagestation, vil det være nødvendigt ligeledes at lave en dispensationsmulighed, såfremt hjemlen til at fastsætte regler om kildesortering på bekendtgørelsesniveau udnyttes.

Der kan med hjemmel i § 35b, stk. 2, nr. 2, fastsættes regler, der tager sigte på at løse bortskaffelsesproblemer i forbindelse med særlige affaldstyper og affaldsfraktioner. Bestemmelsen omfatter alle former for affald, herunder olie- og kemikalieaffald, samt andre typer af affald, der kan medføre forurening.

§ 35b, stk. 2, nr. 3 og 4, giver mulighed for, at der kan fastsættes bestemmelser om, at virksomheder og havne, der sorterer eller oparbejder nærmere bestemte affaldstyper eller affaldsfraktioner, for egen regning skal etablere miljø- og kvalitetsstyringssystemer. Ved nærmere bestemte affaldstyper eller affaldsfraktioner tænkes der på affaldstyper, der kan give såvel sundhedsmæssige som miljømæssige problemer for mennesker og natur. Bestemmelsen er primært møntet på virksomheder, som genererer store mængder af affald eller som genererer farligt affald.

I medfør af § 35b, stk. 2, nr. 4, kan Landsstyret fastsætte regler om afholdelse af udgifter og sikkerhedsstillelse for udgifter til bortskaffelse af affald. Sikkerhedsstillelse blev indført ved landstingsforordning nr. 1 af 21. maj 2004 om ændring af landstingsforordning om beskyttelse af miljøet. Dengang blev bestemmelsen knyttet til de i § 7 nævnte forhold. Da affaldsområdet med de forelagte forslag gives et selvstændigt kapitel 7a, skal hjemlen til at fastsætte regler om afholdelse af udgifter og sikkerhedsstillelse for udgifter også indskrives her.

Med bestemmelsen er der hjemmel til, at Landsstyret i sin regelfastsættelse kan fastsætte regler om sikkerhedsstillelse for eventuelle udgifter til bortskaffelse af affald, herunder klassificering, anmeldelse, sortering, kildesortering, opbevaring, indsamling, transport, behandling og oparbejdning af affald. Regler om sikkerhedsstillelse kan fastsættes for særlige affaldstyper og affaldsfraktioner, eksempelvis med krav om sikkerhedsstillelse for transport af farligt affald.

§ 35b, stk. 3, omhandler produktkontrol og genanvendelse med videre. De foreslåede bestemmelser, der er formuleret med udgangspunkt i de ordninger, der kendes i Danmark, tilsigter at skabe klar hjemmel til, at Landsstyret kan fastsætte regler med henblik på at begrænse affaldsmængderne gennem en produktorienteret affaldspolitik. Affaldsdannelse hænger tæt sammen med det materielle forbrug. Landsstyret gives derfor kompetence til at fastsætte nærmere regler for, hvilke råvarer, tilsætningsstoffer og hjælpestoffer, der må importeres samt anvendes i materialer eller produkter, der findes i Grønland.

Bestemmelsen i § 35b, stk. 3, er indsat for at give Landsstyret mulighed for at fastsætte regler med henblik på, at begrænse affaldsproblemer eller for at fremme genanvendelse. Substitutionsprincippet ligger til grund for denne bestemmelse. Princippet vedrører muligheden for at vælge mindre affaldsfrembringende og/eller mindre skadelige råstoffer som alternativer til foreslåede eller allerede anvendte stoffer eller produkter. Grundideen bag princippet er, at de råstoffer eller produkter, som er mindre skadelige for mennesker og miljø, bør vælges frem for de mere skadelige, hvis de stort set har den samme nytteværdi. Bestemmelserne i § 35b, stk. 3, nr. 1-4, skal ses i forhold hertil.

I § 35b, stk. 3, nr. 1, gives Landsstyret hjemmel til at forbyde eller begrænse importen af særlige råvarer, tilsætnings- og hjælpestoffer, hvis en regulering af importen af disse vurderes at kunne begrænse affaldsproblemerne eller fremme genanvendelsen i det grønlandske samfund.

Bestemmelsen er indsat for at give Landsstyret mulighed for at udfase produkter, der indeholder miljø- eller sundhedsskadelige stoffer i brug såvel som i bortskaffelse. Et eksempel herpå er bromerede flammehæmmere, som anvendes til kabinetter i fjernsyn og computere. De kemiske stoffer i bromerede flammehæmmere afdamper til omgivelserne og man har påvist, at de findes i menneskers blod og i modermælk. I forsøg med dyr har bromerede flammehæmmere forårsaget hjerneskader, hormonskader og kræft. Produkter indeholdende bromerede flammehæmmere udgør også et problem når de er udtjente og skal bortskaffes.

Med den nye bestemmelse i § 35b, stk. 3, nr. 1, gives adgang til, at Landsstyret kan begrænse adgangen af disse produkter. Nye og mindre miljøskadelige alternativer til kendte produkter udvikles hele tiden. Det er vigtigt, at Grønland følger med udviklingen og sætter samme høje standarder som andre lande, så man ikke ender som et marked for produkter, der hverken kan eller må afsættes andre steder.

§ 35b, stk. 3, nr. 2, omhandler særlige råvarer, tilsætnings- og hjælpestoffers forekomst i materialer og produkter. Med hjemmel i bestemmelsen åbnes der op for, at Landsstyret kan fastsætte regler om disses forekomst i materialer eller produkter, der enten fremstilles eller anvendes i Grønland.

§ 35b, stk. 3, nr. 3 og 4, giver endvidere Landstyret mulighed for at fastsætte regler om, at der skal stilles krav til den anvendte emballage og til mærkning af produkter. Hvad angår emballage, er der flere problemer forbundet hermed. Først og fremmest resulterer store mængder af emballage i store affaldsmængder. Det kan være en mulighed i fremtiden at minimere affaldsmængderne og forbruget af miljøfremmede stoffer ved at stille krav til typen af emballering, eksempelvis for at undgå emballage indeholdende PVC. Med hjemmel i § 35b, stk. 3, nr. 4, kan der udstedes regler om godkendelse af produkter og varer til nærmere angivne formål, herunder emballage, og regler om særlig mærkning af disse produkter, varer og emballager, jf. § 35b, stk. 3, nr. 5.

Til § 35c

Med formuleringen af § 35c tilvejebringes der klarhed om kommunalbestyrelsens forpligtelser og kompetencer i forhold til affaldshåndteringen.

I § 35c, stk. 1, tillægges kommunalbestyrelsen kompetence til at afgøre, om et stof eller en genstand kan betragtes som affald. Bestemmelsen adskiller sig fra den foreslåede § 35a, stk. 2, som omhandler selve affaldsbegrebet. I § 35c, stk. 1, er der tale om en konkret vurdering af, om henstillede genstande er udtjente og altså ikke en generel kategorisering af affald i overensstemmelse med internationale standarder, regler og praksis som fastsat efter § 35a, stk. 2.

Ofte kan det være svært at få den enkelte borger eller virksomhed til at tage ansvar for udtjente genstande, da dette ofte er forbundet med udgifter til bortskaffelse. Som følge heraf står der mange steder udtjente biler, skibe, både, snescootere eller andet udstyr, som reelt ikke længere benyttes, og som er at betragte som affald. Kommunalbestyrelsen får med dette forslag mulighed for at forlange udtjente skibe,

både, biler, snescootere og andet udstyr bortskaffet. Omkring udtjente både gør et særligt forhold sig gældende, idet havnemyndigheden har en særlig kompetence i forhold til oplagte, efterladte, sunkne eller strandede skibe eller vrage ifølge Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 1 af 4. januar 2000 om havnereglement. Således er der allerede regler i dag om, at havnemyndigheden kan foranledige udtjente skibe fjernet og solgt for ejerens regning efter forudgående varsel. Udtjente både, der er omfattet af havnereglementets regler, skal behandles efter disse. Der er dog tilfælde, hvor både efterlades uden for havneområdet og altså uden for havnemyndighedens kompetence. I disse tilfælde kan den foreslåede § 35c, stk. 1, være relevant.

Praksis for bortskaffelse af henstillede genstande er forskellige i landets kommuner. Generelt varsler kommunerne dog borgerne i byer og bygder om en forestående oprydning, enten via opslag i lokale medier eller ved henvendelse til ejere af henstillede biler, snescootere og både, hvis disse er kendte. Varsling sker 2 til 6 uger før end oprydningen foretages, og mange kommuner gør opmærksom på, at genstande vil blive bortskaffet for ejerens risiko og regning. I en kommune giver man med mellemrum bilejere adgang til at aflevere udtjente biler, uden at ejerne opkræves den sædvanlige skrotningsafgift. Ved den seneste aktion blev der indleveret 40 skrotningsmodne biler til kommunens modtagestation. Men samtidig er der skabt en forventning hos kommunens borgere om, at det igen bliver muligt at bortskaffe biler uden skrotningsafgift.

I havneområderne søger havnemyndigheden at holde områderne fri for udtjente og synkefærdige både og joller. I nogle kommuner foretages der en løbende oprydning, mens man i andre kommuner med mellemrum varsler en oprydning. Ved nogle havne inddrages ejerne af især lystbåde og joller i oprydningen, da de med mærkater udleveret af havnemyndigheden skal markere både som deres ejendom. Efter en varslet periode bugserer havnemyndigheden de både og joller, der ikke er behæftet med en ejermærkat, til et mindre befærdet område af havnen.

Kommunerne er generelt påholdende med at bortskaffe henstillede genstande af værdi, og i mange kommuner nøjes man med at oplagre biler, snescootere og joller på en kommunal oplagsplads. Havnemyndighederne bruger endvidere ressourcer på at holde udtjente både og joller flydende ved at pumpe dem for vand.

En kommune har taget initiativ til en egen ordning for fremlysning, opbevaring og bortskaffelse af henstillede genstande, især biler og både. Kommunen fremlyser den henstillede genstand med beskrivelse og billede i den lokale ugeavis, og ejeren opfordres til at afhente sin ejendom inden en nærmere angivet tidsfrist. Man gør opmærksom på, at genstanden efter tidsfristens udløb vil blive transporteret til den kommunale opbevaringsplads for ejerens regning, og at den efter 12 måneder vil blive bortskaffet.

Men i den gældende miljøforordning er der ingen hjemmel til en sådan ordning, selvom den synes rimelig for både for ejeren af en efterladt genstand og for byens borgere, der ønsker et bybillede uden forladte biler, både og lignende.

Kommunens bortskaffelse af henstillede genstande kan give anledning til klager, og i enkelte tilfælde også til sagsanlæg med krav om erstatning. Klager er som regel løst i dialog med ejeren. I enkelte tilfælde har en kommune indgået aftale om erstatning efter bortskaffelse. En kommune har således betalt for reparationer af biler, der under oprydning havde fået knust en rude, og en anden kommune indgik forlig om erstatning efter kommunens bortskaffelse af et stillads. Endvidere er en kommune i to tilfælde blevet mødt med krav om indfrielse af restgæld til tredje mand efter bortskaffelse af henstillede biler. Men er bortskaffelsen af eksempelvis en henstillet bil sket i overensstemmelse med gældende lovgivning, er forholdet mellem pantnaver og pantsætter kommunen uvedkommende. Dette forhold, herunder vilkår ved forringelse eller væsentlig misligholdelse af pantet, er reguleret af pantebrevet og pantsætningsaftalen.

På baggrund af klager og enkelte sagsanlæg er det et ønske fra et flertal af kommunerne, at der indføres ensartede retningslinier for bortskaffelse af henstillede genstande. Med § 35c, stk. 1, gives kommunalbestyrelsen hjemmel til at afgøre, hvorvidt et stof eller en genstand kan betragtes som affald. Men for at forhindre, at en kommune uberettiget definerer en genstand som affald og bortskaffer denne, bør en ordning som den, der praktiseres i Nuuk, indføres i de øvrige kommuner. For genstande, hvor det ikke umiddelbart er muligt at lokalisere den retmæssige ejer, skal kommunerne med opslag, annoncering eller på anden måde, der lokalt benyttes til offentlig annoncering, offentliggøre, at den pågældende genstand vil blive betragtet som affald. I Nuuk kommune fremlyses og opbevares en henstillet genstand i 12 måneder. Med forslaget ønskes indført en lignende ordning i landets kommuner, dog med mulighed for bortskaffelse af henstillede genstande efter fremlysning i 3 måneder. En fremlysningsperiode på 3 måneder synes en rimelig tid for en ejer at blive bekendt med problemet og at finde alternativer til den ikke godkendte henstilling, samtidig med at man i kommunerne kan foretage en løbende oprydning. Det foreslås derfor med § 35c, stk. 1, 2. pkt., at en kommunal bortskaffelse af biler, skibe, både, snescootere og andre større genstande gøres betinget af, at genstanden har været fremlyst i minimum 3 måneder.

Kommunalbestyrelsens afgørelse af, om en konkret genstand kan betragtes som affald, er omfattet af de almindelige forvaltningsretlige regler om bl.a. høring og begrundelse som de fremgår af landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning.

§ 35c, stk. 2, pålægger kommunalbestyrelsen en pligt til at udarbejde et regulativ for affaldshåndteringen i overensstemmelse med landstingsforordningens regler og de regler som følger af Hjemmestyrets bekendtgørelse om bortskaffelse af affald. Der er på bekendtgørelsesniveau allerede i dag pålagt de enkelte kommunalbestyrelser at udarbejde et affaldsregulativ, men der er ikke i den gældende miljøforordning hjemmel til at kræve, at sådanne affaldsregulativer skal udarbejdes. Dette rettes der op på med indeværende forslag. Der er behov for, at den enkelte kommunalbestyrelse fastsætter regler for kommunens affaldsordning og tilrettelæggelse, da affaldsordninger og anvisningsordninger er centrale elementer i en effektiv affaldshåndtering.

For at sikre, at affaldsregulativer udarbejdes i overensstemmelse med gældende lovgivning, er der indsat et § 35c, stk. 2, som fastslår, at Landsstyret skal godkende de kommunale affaldsregulativer. I dag sendes regulativerne blot til orientering hos Direktoratet for Miljø og Natur uden krav om godkendelse. Erfaringsmæssigt har dette betydet, at ikke alle kommuner har fremsendt regulativer til orientering, og at ikke alle kommuner har fået tilrettet eventuelle bemærkninger. Nogle regulativer er derfor behæftede med misforståelser og fejlfortolkninger af lovgivningen.

Bestemmelsen i § 35c, stk. 3, indeholder hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan meddele påbud eller forbud vedrørende affaldsopbevaring, -behandling, og -bortskaffelse. Kommunalbestyrelsen skal have adgang til at meddele påbud om særlige foranstaltninger eller nedlægge forbud mod en fortsat aktivitet, hvis kommunen eksempelvis bliver opmærksom på at affald ikke opbevares, behandles eller bortskaffes på miljømæssig forsvarlig vis.

Med § 35c, stk. 4, foreslås det, at kommunerne skal foretage en affaldsplanlægning og -kortlægning, som sammenfattes i en kommunal affaldsplan. Kortlægningen og planlægningen skal ske i overensstemmelse med Landsstyrets overordnede affaldshandlingsplan og de i øvrigt af Landsstyret fastlagte forskrifter, som fremgår af landstingsforordningen.

Der er igangsat et pilotprojekt om "Affaldsmængder og affaldsstrømme". Projektet skal klarlægge muligheden for at udarbejde en centralt fastlagt registreringsmodel, så indrapporteringen fra kommunerne bliver ensartet og datagrundlaget på landsniveau sammenligneligt.

Udarbejdelsen af en kommunal affaldsplan skal resultere i en mere optimal drift af affaldsanlæggene og bidrage til en reduktion af ukontrolleret affaldsbortskaffelse. En af forudsætningerne for en hensigtsmæssig udvikling af affaldshåndteringssystemet er, at placering eller lokaliseringen af affaldsbehandlingsanlæg (dumpe, forbrændingsanlæg, modtagestationer med videre) foretages ud fra en vurdering af affaldsbortskaffelsesbehovet og miljøfølsomheden. Ligeledes skal der foretages en nærmere vurdering af den kapacitet, som det enkelte anlæg skal have. Dette nødvendiggør en registrering af affald. Ligeledes vil en affaldskortlægning samt udarbejdelse af en kommunal affaldsplan hjælpe kommunerne til at få et bedre overblik over de ressourcer, som der reelt bruges på affaldshåndteringen i kommunen, samt få gennemtænkt fremtidige investeringer, således at der afsættes penge hertil i budgetterne.

Den kommunale affaldsplan skal både vedrøre lokaliseringen af affaldsanlæg og særligt forurenende virksomheder, der er godkendelsespligtig, samt øvrige aspekter som en forsvarlig affaldsadministration må bygge på. Planen skal sikre, at affaldet gennem styring af affaldsstrømme tilrettelægges på den samfundsøkonomisk bedst tænkelige måde.

Ved en gennemgang af de gældende affaldsregulativer har det vist sig, at ikke alle kommuner benytter sig af brugerfinansiering af renovation med videre. I Miljøstyrelsens rapport om "Anvendelse af økonomiske styringsmidler på

affaldsområdet i Grønland", oktober 2003, anføres, at det bør vurderes, hvorvidt det kommunale renovationsgebyr skaber de nødvendige incitament for reduktion af affaldsmængderne og til at begrænse de miljøproblemer, der er knyttet til affaldet, ligesom det vurderes, at brug af gebyrer over for elektronikskrot kunne være en mulig løsning på de problemer der er med dette affald.

Til § 35d

§ 35d omhandler kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte gebyrer til dækning af udgifter i forbindelse med affaldsbortskaffelse. Den gældende landstingsforordnings § 8, stk. 2, der i dag danner hjemmel til at opkræve gebyrer er meget upræcis. Blandt andet har der været tvivl om, hvilke omkostninger der kan indgå ved opkrævning af gebyrer. Formuleringen af forslaget § 35d skal afhjælpe dette problem og gøre reglerne mere klare og gennemsigtige på affaldsområdet.

Bestemmelsen foreslås tilføjet den gældende miljøforordning, da den er udtryk for en konkret udmøntning af det ændrede syn på miljøomkostninger som beskrevet i de almindelige bemærkninger til forslaget. Omkostningerne ved at deponere affald omfatter såvel omkostninger til at etablere og drive et deponi som omkostninger til oprydning, kontrol med og reetablering af området, den dag anlægget ikke længere benyttes.

Til grund for bestemmelserne i § 35d ligger hvile-i-sig-selv-princippet. Princippet bygger på en forudsætning om, at opkrævede gebyrer afspejler de faktiske omkostninger ved affaldshåndteringen. Dette vil sige, at alle omkostninger som er forbundet med den enkelte kommunalbestyrelses håndtering og bortskaffelse af affald, kan indregnes i gebyret. Ved gebyrernes fastsættelse efter den foreslåede formulering af § 35d, stk. 1, nr. 1-4, kan alle drifts- og kapitalomkostninger samt udgifter til indsamling af oplysninger dækkes, hvis de direkte er knyttet til den kommunale affaldsbortskaffelse.

Det vil være op til kommunalbestyrelsen at afgøre i hvilken grad man ønsker at lade håndtering og bortskaffelse af affald gebyrfinansiere. Dog skal kommunalbestyrelsen til hver en tid kunne redegøre for beregningen af gebyrernes størrelse og for de forudsætninger der er lagt til grund herfor. De opkrævede gebyrer kan alene afspejle de faktiske omkostninger knyttet til den kommunale affaldsbortskaffelse, og såfremt omkostninger til nedlukning og efterbehandling af et deponi medregnes, skal kommunen kunne sandsynliggøre rimeligheden heraf. Kommunalbestyrelsen kan ikke opkræve gebyrer, der overstiger de omkostninger som kommunalbestyrelsen kan dokumentere at bruge til affaldshåndteringen og aktiviteter knyttet hertil.

Enhver borger eller virksomhed skal til enhver tid kunne få oplyst, hvilke aktiviteter de indkrævede gebyrer dækker over og have mulighed for at få oplyst de faktiske omkostninger, som kommunalbestyrelsen har i forbindelse med disse. Som andre bestemmelser kan afgørelser om gebyrer indbringes for Landstingets Frednings- og Miljøudvalg, jf. § 41 i miljøforordningen.

Efter § 35d, stk. 2, påhviler affaldsgebyrer den person, virksomhed, institution eller havn der har fået et areal tildelt eller har fået brugsret over arealet hvor affaldet frembringes. Denne bestemmelse er medtaget for ikke at skabe tvivl om, hvorvidt det i en given situation er ejeren eller lejereren af en ejendom, som er pligtig til at betale de kommunale affaldsgebyrer.

Til § 35e

Efter landstingsforordningens § 34 er der generelt forbud imod at tilføre forurenende væsker og stoffer til hav og ferskvand, men et tilsvarende forbud imod oplag af affald, som kan indebære forurening på land, findes ikke. Derfor foreslås et generelt forbud imod forurening af luft, vand, is, fjeld og jord indføjnet i § 35e.

§ 35e omhandler stoffer, produkter og materialer, der kan forurene luft, vand, is, fjeld og jord. Efter § 35e, stk. 1, nr. 1, må disse ikke nedgraves i jorden eller isen, efter § 35e, stk. 1, nr. 2, ikke udledes eller oplægges på jorden eller isen og efter § 35e, stk. 1, nr. 3, ikke afledes til undergrunden.

Undtaget fra forbuddet er almindeligt spildevand fra husholdninger, der efter reglerne i § 34, stk. 2, kan udledes til terræn.

Forbudet imod forurening efter § 35e skal anvendes, hvor en affaldsproducent har større mængder affald oplagret og oplagringen medfører risiko for forurening, eksempelvis hvor der sker udsivning fra affaldsoplaget eller hvor gamle olietønder med olieholdigt indhold langsomt lækker og står placeret, så der er nærliggende risiko for at de vælter.

Den foreslåede § 35e understøtter endvidere § 16 om godkendelse af særligt forurenende virksomheder. Med forslaget understreges det, at hovedreglen er, at der er forbud imod at forurene omgivelserne, og at forurenende aktiviteter kræver Landsstyrets godkendelse efter reglerne i §§ 16-20.

Anlæg til oplagring eller deponering af affald, herunder fyldpladser, lossepladser og specialdepoter til slam eller slagter samt modtageplader for olie- og kemikalieaffald er opført på listen over særligt forurenende virksomheder og anlæg der kræver godkendelse, jf. reglerne i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 11 af 20. august 2004 om miljøgodkendelse af særligt forurenende virksomheder m.v. udstedt med hjemmel i § 16, stk. 2. Omfattet af kravet om forudgående godkendelse er nye virksomheder eller ændringer og udvidelser af bestående virksomheder, mens allerede bestående anlæg, eksempelvis gamle dumpe, kan søge om godkendelse efter reglerne i bekendtgørelsen. Landsstyret kan dog, efter forordningens § 17, fastsætte regler om godkendelse for allerede etablerede anlæg hvis særlige hensyn taler herfor, herunder fare for forurening.

Til § 35f

§ 35f omhandler forbud mod import af affald og tilsigter at beskytte Grønland imod import af affald til deponering og forbrænding. Forbudet mod at importere affald til

Grønland gælder for alle typer af affald, medmindre der er tale om import af ikke-farligt affald med henblik på genanvendelse.

Bestemmelsen er ligeledes et led i implementering Baselkonventionen, der omhandler import og eksport af farligt affald, i den grønlandske lovgivning. Baselkonventionen er ratificeret i 1994 af Danmark uden forbehold for Grønland.

Baselkonventionens hovedbestemmelser er, at intet farligt affald kan eksporteres fra en kontraherende part til en anden uden at sidstnævnte skriftligt og udtrykkeligt har accepteret at modtage sendingen, jf. Baselkonventionens artikel 4. Import af affald kan efter den foreslåede § 35f, stk. 2, kun ske, hvis importen gælder ikke-farligt affald importeret med genanvendelse for øje og importen er godkendt af Landsstyret. Ansøgning om godkendelse af import af ikke-farligt affald indgives til Direktoratet for Miljø og Natur. Ansøgningen skal være skriftlig og skal ledsages af oplysninger om affaldets sammensætning, omfang og planlagt genanvendelse, herunder oplysninger om modtager og behandler af det affald til genanvendelse.

Den foreslåede § 35f, stk. 3, skal ses i forhold til den ændring af Baselkonventionen, som blev foretaget i 1995, og som Landsstyret godkendte den 7. januar 1998. Med ændringen af Baselkonventionen blev der indført forbud imod eksport af farligt affald fra bilag VII-lande til ikke-bilag VII-lande. Bilag VII-lande omfatter OECD og EU-lande samt Liechtenstein.

Til nr. 11

Da den optimale løsning af affaldsproblemer forudsætter en sammenfattende oversigt og planlægning, er der indføjet en bestemmelse om Landsstyrets rolle. Der er behov for at interessere sig for, hvordan affaldsplanlægning og kortlægning kan udvikles. I 1996 blev der for første gang udarbejdet en overordnet, landsdækkende affaldshandlingsplan. Denne affaldshandlingsplan blev evalueret i 2003, og på baggrund af denne evaluering er Direktoratet for Miljø og Natur nu i gang med at udarbejde et forslag til en ny affaldshandlingsplan. En overordnet affaldshandlingsplan skal evaluere den eksisterende affaldshåndtering i Grønland samtidig med at den skal være fremtidsorienteret og opstille mål og opgaver for den kommende periode som affaldsplanen dækker over. Der skal på baggrund heraf udarbejdes en tids- og aktivitetsplan. Derfor skal Landsstyret, i henhold til § 36b, stk. 1, hvert fjerde år udarbejde en affaldshandlingsplan vedrørende de følgende 12 års affaldshåndtering.

Ligeledes skal en sådan affaldshandlingsplan redegøre for økonomiske og administrative konsekvenser, som en gennemførsel af de skitserede aktiviteter i affaldshandlingsplanen vil medføre i kommunerne såvel som for Landsstyret.

Den kommunale affaldskortlægning skal bidrage til at skabe et overblik over affaldsmængder, -kategorier og -behandlingsformer rundt i landet. Efter § 36b, stk. 2, skal Landsstyret fastsætte regler for udarbejdelsen af de kommunale affaldsplaner. Landsstyret skal fastsætte regler for de kommunale affaldsplaners indhold, for tidsfrister og procedurer i forbindelse med udarbejdelse af planerne samt regler om

revision. Landsstyret skal endvidere fastsætte regler om, hvilke forudsætninger der skal lægges til grund for affaldsplanlægningen i kommunerne. Endelig skal Landsstyret fastsætte regler om, hvilke oplysninger kommunerne som led i affaldskortlægningen og -planlægningen skal indsamle og fremsende til Landsstyret.

I kortlægningen skal indgå indsamlings- og transportordninger i de enkelte byer og bygder, såvel eksisterende som planlagte, herunder genanvendelsesordninger. Desuden skal indgå oplysninger om affaldsmængder, -typer og materialemængder.

Ligeledes skal eksisterende og planlagte anlæg for modtagelse, behandling og genanvendelse af affald, deres placering, tilførte affaldsmængder, behandlingskapacitet samt anlæggets levetid fremgå af planlægningen. Anlæggets betjeningsopland, hvilket vil sige de bydele, bygder med videre som anlægget betjener, angives, ligesom planlagte ændringer heri oplyses. Der oplyses desuden om anlæggets økonomi, miljømæssige stand og påvirkning af det omgivende miljø.

Til nr. 12

Med hjemmel i § 40 i den gældende landstingsforordning om beskyttelse af miljøet nedsætter Landstinget et klageudvalg bestående af tre medlemmer, ligesom Landstinget udpeger en formand og 2 medlemmer til udvalget.

Det foreslås, at klageudvalget fremover betegnes miljøklageudvalget. Den ændrede betegnelse foreslås udelukkende for at give klageudvalget et navn, der både afspejler dets kompetenceområde og desuden er i overensstemmelse med hvorledes klageudvalget i daglig tale benævnes.

Der foreslås en ændret affattelse af § 40, således at lovgivningen bringes i overensstemmelse med hvorledes miljøklageudvalget i praksis nedsættes. Det er betænkeligt at landstingsforordningen foreskriver, at miljøklageudvalget nedsættes af den lovgivende magt hvor praksis er, at udvalget nedsættes af den udøvende magt.

Med hjemmel i den foreslåede § 40, stk. 1, nedsætter Landsstyret et miljøklageudvalg bestående af 3 medlemmer. Landsstyret udpeger, efter indstilling fra Landstinget, en formand for miljøklageudvalget og yderligere 2 medlemmer, hvoraf den ene skal være indstillet af KANUKOKA, De Grønlandske Kommuners Landsforening.

Efter § 40, stk. 2, må intet medlem af miljøklageudvalget samtidig være medlem af Landsstyret.

I § 40, stk. 3, fastslås det, at miljøklageudvalgets valgperiode følger Landstingets valgperiode. Udvalget fungerer indtil det nyvalgte Landsting er trådt sammen og har indstillet en person som formand for udvalget. Hvor et Landsstyre træder tilbage indenfor en valgperiode skal der udpeges et nyt miljøklageudvalg når det nye Landsstyre træder til.

Efter at nyvalg til Landstinget har fundet sted vil miljøklageudvalgets sammensætning ikke nødvendigvis fortsat afspejle Landstingets vilje. Dette vil som regel medføre, at udvalget udsætter sit arbejde indtil en ny udpegning af medlemmer har fundet sted. Der kan dog fortsat ske besvarelse af forespørgsler og anden løbende sagsbehandling i sekretariatet, ligesom miljøklageudvalget kan behandle hastende sager, navnlig hvis de er af ikke-principiel karakter, eksempelvis afvisning af en klage begrundet i overskridelse af klagefristen m.v.

Efter § 40, stk. 4, kan der til miljøklageudvalget knyttes sagkyndige tilforordnede. Det er hensigtsmæssigt at kunne tilknytte miljøklageudvalget faste sagkyndige tilforordnede, hvilket fastsættes i den forretningsorden, udvalget skal udarbejde. Ved behandling af enkelte sager kan der, om fornødent, indkaldes den nødvendige, særlige ekspertise.

Miljøklageudvalget gives, med hjemmel i § 40, stk. 5, adgang til at fastsætte sin forretningsorden indenfor rammerne af landstingsforordningen.

Til nr. 13

Til den gældende forordning foreslås tilføjet et nyt § 41, stk. 1, nr. 4. Desuden foreslås en uhensigtsmæssig formulering af § 41, stk. 1, nr. 3, rettet.

§ 41 omhandler adgangen til at klage over afgørelser truffet i henhold til landstingsforordningen eller i henhold til regler udfærdiget med hjemmel heri. Af § 41, stk. 1, fremgår det, at klager skal indbringes for Landstingets miljøklageudvalg, nedsat efter reglerne i § 40 i den gældende forordning.

Der er i den eksisterende miljøforordning en snæver afgrænsning af de klageberettigede. Klageberettiget er den, til hvem en afgørelse er rettet, jf. § 41, stk. 1, nr.1, embedslægeinstitutionen, jf. § 41, stk. 1, nr. 2 og efter § 41, stk. 1, nr. 3, enhver, der må antages at have en individuel eller væsentlig interesse i sagens udfald. Den sidste gruppe af klageberettigede efter den gældende forordning kan i konkrete sager være stor og svær at afgrænse, og det foreslås derfor, at formuleringen rettes således at interessen for sagens udfald skal vurderes at være både individuel og væsentlig.

Det bemærkes, at såvel privatpersoner som interesseorganisationer og virksomheder kan gives klageadgang.

Til de klageberettigede føjes nu foreninger og organisationer, der har til formål at varetage væsentlige rekreative interesser, jf. § 41, stk. 4. Det er intentionen med bestemmelsen, at gruppen af foreninger og organisationer med klageadgang ikke skal afgrænses for snævert. Foreninger og organisationer, der har til formål at arbejde for natur- og miljøbeskyttelse, regnes som tilhørende gruppen af klageberettigede. Foreninger og organisationer, der ifølge deres formål arbejder i hele Grønland, gives adgang til at klage over afgørelser med virkning for hele landet eller lokalt. Lokale foreninger og organisationer, der ved deres formål har begrænset

sig til at virke lokalt, gives adgang til at klage over afgørelser om forhold indenfor det geografiske område, hvor de virker. Der lægges i forslaget op til, at rekreative interesser defineres bredt som interesser der udspringer af borgernes fritid.

Intentionen bag forslaget er, at foreninger og organisationer der eksempelvis gør aktiv brug af naturen, men ikke er at betegne som natur- og miljøorganisationer, også skal have adgang til at påklage afgørelser truffet i henhold til landstingsforordningen og bekendtgørelser udfærdiget med hjemmel heri.

Århuskonventionen om borgernes miljørettigheder opstiller standarder for borgernes adgang til oplysninger, høring og medindflydelse på miljøområdet. Den foreslåede udvidelse af kredsen af klageberettigede er inspireret af Århuskonventionens artikel 9 om adgang til klage og domstolsprøvelse, men en egentlig implementering af konventionen vil være betinget af en indarbejdelse af de øvrige standarder i grønlandsk lovgivning også.

Klager behandles af det af Landstinget nedsatte miljøklageudvalg, jf. landstingsforordnings § 40. Miljøklageudvalget skal i den konkrete sag afgøre, hvorvidt betingelserne for at være klageberettiget er opfyldte.

Til nr. 14

Efter den nuværende § 44, stk. 1, har en klage, som hovedregel, opsættende virkning for en meddelt godkendelse, tilladelse, påbud eller forbud indtil miljøklageudvalgets afgørelse foreligger. Specielt vedrørende påbud og forbud er det væsentligt, at en klage har opsættende virkning, idet klagen ellers ofte ville være betydningsløs, såfremt påbudet eller forbudet straks skulle efterleves.

Det er dog uhensigtsmæssigt, at godkendelser og tilladelser er omfattet af reglerne om klagers opsættende virkning. I praksis betyder det at godkendte projekter, eksempelvis hvor der er givet tilladelse til udledning af en forøget spildevandsmængde gennem et allerede eksisterende rør, ikke kan sættes i gang før klagefristen er udløbet og miljøklageudvalget har truffet afgørelse i eventuelle klagesager. Opsættende virkning kan især skabe problemer og forsinkelser for virksomheder, der planlægger etablering eller udvidelse af anlæg omfattet af reglerne om godkendelse af særligt forurenende virksomhed efter §§ 16-20.

Med den ændrede § 44 får kun klage ved påbud og forbud opsættende virkning. Dermed kan tilladelser, godkendelser og dispensationer udnyttes straks, uanset om der i løbet af klagefristen indkommer en klage. Udnyttelse af en meddelt tilladelse sker dog for egen regning og risiko for udfaldet af en eventuel klagebehandling, jf. § 44a.

I henhold til § 44, stk. 2, kan den myndighed, der træffer afgørelse om påbud eller forbud, bestemme at afgørelsen straks skal efterleves selvom den påklages. Bestemmelsen finder anvendelse hvor særlige omstændigheder taler herfor, herunder begrænsning af en akut forurening.

For at præcisere reglerne i § 44 foreslås en ny § 44a skrevet ind i landstingsforordningen. I § 44a understreges det, at en klage over en tilladelse, godkendelse eller dispensation ikke har opsættende virkning med mindre Landsstyret bestemmer andet. Landsstyret gives adgang til, undtagelsesvis, at fastsætte regler om, at visse godkendelser, eksempelvis godkendelser for hele brancher eller særlige typer af anlæg, ikke må udnyttes inden for klagefristen.

Landsstyret gives ligeledes adgang til at fastsætte regler om, at en klage skal have opsættende virkning. Bestemmelsen skal anvendes hvor man må forvente særlige problemer, hvis et allerede påbegyndt anlæg senere kræves ændret, eksempelvis hvor der er tale om særlig store eller bekostelige anlæg, hvor anlægget medfører uoprettelige forandringer for omgivelserne eller hvor anlægget er af afgørende betydning for et lokalområde.

Bestemmelsen i § 44a, stk. 1, indebærer ingen begrænsninger i klagemyndighedens adgang til at ændre eller ophæve en påklaget tilladelse, godkendelse eller dispensation.

Til nr. 15

Ændringen er en konsekvens af de foreslåede tilføjelser i landstingsforordningens regler om handlepligt.

Sanktionsbestemmelserne gælder for forhold begået efter landstingsforordningens ikrafttræden.

Til nr. 16

Til den gældende § 47 foreslås tilføjet et nyt § 47, stk. 2, hvormed der skabes klar hjemmel for at fastsætte sanktionsbestemmelser for kollektive enheder i regler, der udstedes i medfør af landstingsforordningen.

Til § 2

Det foreslås, at landstingsforordningen træder i kraft den 1. januar 2008.

Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 28 af 17. september 1993 om bortskaffelse af affald og Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 29 af 17. september 1993 om olie- og kemikalieaffald er bl.a. udstedt i medfør af § 7, stk. 1, nr. 4.

§ 7, stk. 1, nr. 4, erstattes af § 35b i nærværende forslag. Bekendtgørelserne udstedt i medfør af § 7, stk. 1, nr. 4, i den gældende landstingsforordning forbliver i kraft indtil de ændres eller ophæves ved regler fastsat med hjemmel i nærværende eller andre landstingsforordninger.

§ 35b er netop foreslået indsat, for at få en mere klar hjemmel end den, der i dag findes i § 7, stk. 1, nr. 4, i den gældende landstingsforordning. Det er meningen, at der snarest muligt efter, at nærværende forslag træder i kraft, udarbejdes en ny affaldsbekendtgørelse.